

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gl. na leto.

Letnik II.

V Ljubljani, februarija 1885.

2. zvezek.

Prva predpepelnična nedelja.

I. Na splošnjo navado se ni zanašati.

Veliko je poklicanih, malo je izvoljenih.

Mat. 20, 16.

Boga žaliti je grda, ostudna, pa žalbog starodavna in splošnja navada. Svoj začetek ima ta pogubna navada v nebesih med hudobnimi angelji, kjer je pa Bog ni hotel trpeti in jo je v njeni pravi kraj, v pekel, odločil. Iz pekla se je ta nesrečna razvada preselila po peklenski kači tudi v raj, najpred se je poprime žena ali od Eve jo kar precej sprejme tudi Adam. In po nepokorščini prvih staršev se je ta grozovita razvada vkoreninila na svetu in se je kmalo razširila po celi zemlji. Marsikteri bi mislil, po splošnjem potopu, ko so skoraj vsi ljudje potonili, bo tudi ta razvada, Boga žaliti, bo tedaj greh iz zemlje popolnoma zginil. Pa ne! Sin Noetov je greh zopet vpeljal v pošteno hišo svojega očeta, in od tistega časa zopet stopa greh od hiše do hiše, od človeka do človeka, da se nam mora zdeti, kakor bi se svet greha ne mogel naveličati, brez greha ne mogel obstati. Tako daleč je prišlo, da je ta razvada greh delati zavoljo svoje starosti kakor tudi zavoljo svoje splošnosti, rekel bi, dosegla neko slavnost, da se ljudje radi na njo sklicujejo.

Ljudem je eden najnavadnih izgovorov pri vseh rečeh *n a v a d a*. Le poslušajte, kristijani, kako se hudobneži včasih lepe delajo; kako se pred družimi ali pa tudi sami sebi v srečju izgovarjajo, rekoč: „Saj je tako navada; jest delam kakor drugi delajo; saj nič novega ne storim“ itd. Ljudje mislijo, pravi sv. Hijeronim, da ne bodo nič kaznovani, če celo nobeden pobožno ne živi, če večidel vsi greh delajo. Pa kako se motijo? V večjo zмотo človek skoraj ne more pasti, kakor

če si kaj tacega domišljuje. Ste li slišali, kaj sem vam v začetku povedal? Malo je izvoljenih! Kdor hoče toraj med izvoljenimi biti, ta mora biti tam, kjer jih je malo; on toraj ne sme tega delati, kar ljudje večidel storé, ampak kar jih malo stori. Po dobrih navadah nekterih mora tudi človek svoje življenje ravnati, ne pa slepo posnemati grešnih razvad, katerim je večina vdana. To resnico hočemo danes nekoliko bolj natanko premisliti, zato rečem: Splošnja navada ljudi ne bo nobenega zveličala, in sicer prvič zato ne, ker splošnja navada hudobije ne zmanjša in drugič, ker splošnja navada tudi kazni nič ne olajša.

I.

Ako bi hudobija kaj svoje strahote in velikosti zgubila, toraj, ako bi s tem manjša postala, če bi veliko ljudi tisto hudobijo doprinašalo, potem bi se človek lahko s splošno navado izgovarjal. Toda s tem se hudobija ne manjša, če jej je veliko ljudi vdanih, marveč je še večje razžalenje pred Bogom. Mislite si, kristijani, v fari bi nastala huda bolezen, recimo vročinska bolezen; v vsaki hiši skoraj eden na tej strašni bolezni bolan leži. Stopi k postelji tacega bolnika in premišljuj ga. Kaj meniš, ali se ti bolezen menj strašna zdi, ker tudi pri sosedu dva taka bolnika ležita? Kaj ne, bolezen se tebi toliko strašnejša zdi? In zakaj so ob času kolere ali druge kužne bolezni ljudje tako zelo preplašeni ali mar ne ravno zato, ker je povsod tako veliko bolnikov in mrličev!? — Prigodi se, da cela vas pogori. Ko ogenj že neha divjati, ko golo zidovje žalostno proti nebu moli, ti zagledaš zakonskega krepkega moža, obdanega od svojih otrok, na razvalinah svojega premoženja jokati, tako milo jokati, kakor se otrok joka. Ali se ti bo ta mož menj v srce usmilil, ako vidiš poleg njega še več družih, ki tudi jokajo in enako zdihujejo? Kaj ne, da še veliko bolj se ti bo smilil? — Zoper kralja Davida se je njegov sin Absalon spuntal. David je moral bežati; na poti ga dobi neki Semej, ki svojega kralja zaničuje, mu vse, le človek ne, reče ter ga celo s kamenjem pobija. Le povej, ali se bo zamogel izgovarjati, da ni sam puntar, ampak da jih je puntarjev veliko? Gotovo ne, njegova nezvestoba je tolikanj večja, ker do nesrečnega kralja ni usmiljenja imel, čeravno je vedel, da ga že veliko družih žali. Ali mar ni ravno to še kralja najbolj bolelo, ker je zlobni Semej število sovražnikov še pomnožil in se tako rekoč skušal ž njimi v zaničevanji?

Če se jih toraj veliko zoper Boga spunta, če jih veliko njemu nečast dela, kako se more kateri tako daleč zmotiti, da bi mislil, zavoljo

velikega števila hudobnežev je tudi njegova hudobija zoper Boga manjša? Če bi bilo to res, potem vas, kristijani, vprašam, kaj bi vi naredili na Pilatovem dvorišču? Tamkaj, kakor nam sv. pismo pripoveduje, so Jezusa bičali, so ga kruto v obraz bili, iz njega se norčevali, ker so mu trnjevo krono na glavo djali in trst v roko pa z rudečim plaščem ga ogrnili ter zaničevaje predenj poklekovali; in ko ga je Pilat na sodišču ljudstvu pokazal in rekel: Glejte ga, ali je mar človeku podoben? Takrat, pravi sv. pismo, je ljudstvo vpilo: „Križaj ga, križaj ga!“ Kristijan, povej mi, kaj bi naredil na dvorišču Pilatovem? Ali bi tudi z divjo druhalijo potegnil in zaničeval in tepel Zveličarja? Ali bi tudi ti vzdignil svojo roko in ljubeznivega Jezusa v obraz bil? Če bi ti tamkaj med množico bil, ali bi tudi ti klical: „Križaj, križaj ga!“ Ah, tega ne! mi ti odgovoriš. In zakaj ne? Saj tamkaj večidel vsi tako vpijejo, vsi tako delajo!

Ali zdaj spoznate? Na tem je malo ali nič ležeče, marveč ravno zato je hudobija toliko večja, toliko bolj zavržljiva, ker toliko ljudi njo doprinaša; toliko večja je nečast, če izhaja od velike množice, kakor če izhaja od enega samega. Ali slišite to vi vsi, ki se tako radi izgovarjate na druge, ki svoje hudobije tako radi lepotičite, sklicevaje se na splošno navado? Ali vaše izgovarjanje kaj velja? Ali ni to prazno in puhlo?

Tako izgovarjanje nahajamo pri mladih in starih, zakonskih in nezakonskih. Če moč pozno zvečer s prazno mošnjo in polno glavo pride domu in če ga drugi dan žena ljubeznjivo pokrega, kako se bo izgovarjal? Koj bo naštel vse tiste može, ki so ž njim pili in tudi ga preveč imeli. — Tamkaj v tisti hiši se zbirajo žene; kaj pa delajo? prav pridno opravljajo; prašaj ktero, zakaj si to govorila? Druge so govorile, in tako sem še jaz ktero vmes rekla. — Fantje, ponočnjaki, kako se pa ti izgovarjajo? Če oče svojega sina opominja, da naj o pravem času domu pride, kaj bo rekel? „Oče“, bo odgovoril, „kako pa je bilo, ko ste bili vi mladi? Fantje so imeli znanje in so ponočevali, imajo znanje in ponočujejo, in bodo imeli znanje in bodo ponočevali, recite kar hočete, če tudi duhovni vedno zoper to pridigajo!“ Žalostno je, da se res s takimi rečmi izgovarjajo, pa povejte mi, ali zato ponočevanje ni greh? Ali ima sin zato manji greh, če na druge kaže, ki so enako zgubljeni? — „Kam pa?“ vpraša mati svojo hčer, ki se od doma odpravlja. V to in to hišo grem vasovat; mati vé, da hiša ni nič prida in začne svojo hčer prositi: „Lepo te prosim, ostani doma, vsaj mi sin že dosti prizadene, vbogaj me vsaj ti!“ Ali kaj dobi za odgovor? „Če druga dekleta

smejo, zakaj bi pa jaz ne?" Prav dobro je v povesti, ki utegne biti mnogim že znana, odgovorila mati svoji hčeri: „Če gredo druga dekleta v pekel, ali pojdeš tudi ti za njimi? Če bodo druge poskakale v vodo, ali boš tudi ti poskočila?“ Ja, zares peklenško vasovanje po slabih hišah je, ki pri nas toliko dušne škode naredi in vse prizadevanje duhovnih pastirjev, ves trud misijona v prvi zimi vniči. — Zakaj skuša pri kupčiji eden drugemu škodovati? Zakaj rokodelci, kupci, mešetarji slabo blago tako silno hvalijo v škodo tistega, ki kupuje? Zakaj so nekteri tako zanikerni v spolnovanju svojih dolžnosti? Drugi tudi tako delajo, je že taka navada! Pa spomnite se, kristijani, da razžaljenje je toliko večje, kolikor več ljudi se ga vdeležuje; splošnja navada ljudi hudobije ne manjša: kolikor več grešnikov, toliko več ostrih mečev, ki prebadajo premilo Sree Jezusovo!

II.

Če se hudobija s tem nič ne zmanjšuje, da je splošnja, ali menite, da jo bode pa Bog manj kaznoval, če bo videl, da je toliko ljudi tako zelo v grešnost zakopanih? O, nikar se ne motite! Nespametno bi bilo, kaj tacega misliti.

Bogu prav nič sreče ne povikša, ako je kdo zveličan, pa tudi nič ne zmanjša, ako je pogubljen. Ko bi bili tudi vsi ljudje celega sveta v peklu, kakor so zavrženi angelji, bi zato Bog nič manj ne bil srečen. Bog v svoji neskončni ljubezni želi, da bi bili vsi ljudje zveličani, in zato slehernemu deli milost; ako pa človek, ki ima prosto voljo, noče božjih milosti sprejemati in po božji volji živeti, naj si sam pripiše svoj žalostni konec: kadar namreč čas preide, neha delenje milosti, potlej nastopi pravičnost. Vsi dobri bodo poplačani brez ozira na to, koliko jih je: vsak bo prejel svoje plačilo, kakor si ga je zaslužil; po velikosti se plačilo ne bo spremenilo, ako se jih malo ali veliko zveliča. Ravno tako pa tudi neskončna pravica hudobnežem ne bode čisto nič prizanašala, če jih je še tako veliko. Neskončno sveti in pravični Bog kaznuje greh, kjerkoli ga najde: kjer umrje en nespokoren grešnik v smrtnem grehu, tam bo eden pogubljen; kjer pa jih umrje sto taci, jih bo sto pogubljenih; peklenška vrata se enako odpirajo za enega, kakor za milijon: tu ne gre po številu, ampak po zadolženji. Vidite, kako nespametno je, hudobijo izgovarjati zato, ker je veliko hudobnežev.

Tudi ne mislite, da bi bilo nasproti božjemu usmiljenju in božji krotkosti, ako jih veliko, — ako vse one ostro kaznuje, kateri

nočejo njegove sv. volje spolnovati. Saj se že tukaj na zemlji večkrat primeri, da so sodniki in vladarji primorani, hudodelnike in nevarne ljudi ostro kaznovati, če so sami še tako krotki. Poslušajte dva izgleda iz sv. pisma

Kralj David je bil krotkega srca in še v molitvi se opira na to svojo čednost, da bi bil laže uslišan. *Spomni se*, kliče David k Bogu, *spomni se svojega hlapca zavoljo njegove krotkosti!* Ali človek bi mislil, če le povrhoma sodi Davidova dela, da je imel sicer vse lepe lastnosti, le krotak da ni bil. Če beremo v 2. bukvah Kraljev (8. 10. 12. pogl.), lahko naštejemo 103 tisoč ljudi, ki jih je David zapovedal pomoriti. Premagal je Amonite in njih mesta oropal. Kaj pa je naredil s prebivalci? Pomoriti jih je pustil in za mnoge zapovedal prav hudo mučilno smrt. Ali se mar to pravi krotak biti? — In vendar je David delal po izgledu Mojzesa, ki ga sv. pismo imenuje „najkrotkejšega izmed ljudi, ki prebivajo na zemlji.“ Poslušajmo kako krotak je bil Mojzes! V puščavi, kjer je bil poglavar in vodnik izraelskega ljudstva, je videl, ko je prišel s Sinajske gore, da Izraelci okrog zlatega teleta plešejo in malikujejo, zato jih je zapovedal brez dolzega preiskovanja 23 tisoč pomoriti. Zavoljo nečistosti z Madijaniti zapovedal je 25 tisoč Izraelcev ob enem na križ pribiti. Ali zasluži ime „najkrotkejši mož na zemlji“? — Učeni Teodoret pravi, da Mojzes in David nista delala iz jeze neusmiljeno, ampak, ker je bilo potrebno, da sta hudobneže nekoliko iztrebila. Res je, da je David ostro ravnal zoper Amonite; ali pomisliti moramo, kako so le-ti se obnašali do Izraelcev. Ostro je ravnal Mojzes zoper hudobneže; pa do tistih, ki so poboljšanje obljubili, je bil usmiljen in prizanašljiv. Treba je bilo namreč deželo rešiti najhujših sovražnikov in ljudstvo obvarovati najstrašnejšega pohujšanja in zapeljevanja.

Ravno tako tudi ni neusmiljenost, ampak le neskončna pravičnost, ako Bog toliko ljudi v pekel zavrže in v najstrašnejše večne kazni obsodi. Ravno nasprotno, moramo se le čuditi, kako da Bog mnogo vasi in mnogo mest že ni z ognjem pokončal ali s potresom razrušil, kako da premnogo grešnikov, ki so tako grozovito predrzni ter brez skrbi greh na greh nakladajo, že ni strela z neba končala, še ni zemlja požrla! — Prevdarite le nekoliko sami sebe in svoje preteklo življenje, in hvaležno morate spoznati, kako neskončno usmiljen je Bog do vas. Le premislite goljufige, krivice, preklinovanje, nečistovanje, sovraštvo, zavist, grozovito lenobo v božjih rečeh itd., potlej pa sodite, koliko bi bilo še število tukaj pričujočih, ko bi Bog ne bil neskončno usmiljen in prizanesljiv, ko bi

vsacega precej za prvi smrtni greh, kakor zasluži, zavrgel in v pekel pahnil!?

Pa tudi na zemlji kaže skušnja, da Bog večkrat posameznim prizanaša, grozovito občutljivo pa kaznuje, ako se je kaka pregrešna razvada zelo razširila. „*Pomnožili so se, toži Gospod v 37. psalmu, kteri me krivično sovražijo.*“ Tedaj ravno to še prav posebno pravično jezo božjo na zemljo kliče, ker se hudobija širi in množi in se še hudobneži mrzlo izgovarjajo, da to ali ono ni taka reč, ker je splošnja navada. — Večkrat slišimo ljudi, ki opravljajo, izgovarjati se, da niso sami, da je opravljujev veliko in da morajo tudi kaj vmes reči. Ali take bi opomnil na strašno dogodbo, ki se bere v II. Mojzesovih bukvah v 11. poglavji, da je Bog celo ljudstvo z ognjem pokončal, ker so godrnjali. Veliko število ni kazni zmanjšalo, ampak še poostrilo. — Nekteri menijo, ošabnost ni greh, saj je prevzetnežev veliko. Toda čujte, kaj se bere v bukvah skrivnega razodenja, — da je Bog tretji del angeljev pahnil v pekel zavoljo prevzetnosti. Velikansko število ni kazni zmanjšalo, ampak le poostrilo. — Drugi pravijo, nečistost ni tako strašni greh, ampak slabost, ki se povsod razširja. Toda prve Mojzesove bukve nam pripovedujejo grozovito pokončanje vsega človeštva po vesoljnem potopu in pa strašni pogin mesta Sodome in Gomore po ognji z nebes. Število vsih prebivalcev zemlje (razun Noeta in njegovih) ni zmanjšalo kazni, ampak le grozovito poostrilo; da so bili prebivalci Sodome in Gomore večinoma hudobijam udani, ravno to je priklicalo žvepljeni ogenj z neba. Ko bi bilo le deset pravičnih med njimi, bi bil Bog prizanesel.

Ali zdaj spoznaš, kristijan, koliko opravičuje množica hudobnežev tvoj greh? ali spoznaš, da se zastonj izgovarjaš in zastonj opiraš na veliko število onih, ki so taki, kakoršen si ti? Ali ti mar še ne pojde v glavo, da je hudobija tolikanj večja, kolikor več hudobnežev jo doprinaša? Kdaj boš prepričan resnice, da tudi kazen zavoljo velikega števila grešnikov ne bode prav nič zmanjšana. Dobro tedaj si vtisni v spomin in v sree resnico današnjega sv. evangelija: „*Veliko je poklicanih, malo izvoljenih!*“ Vravnaj pa tudi svoje življenje po tem! Vedno, in še zlasti zdaj pred pustom se ravnaj po besedah sv. Janeza Klimaka: „*Živi z majhnim številom, če hočeš z majhnim številom zveličan biti!*“ Amen.

2. Delavnost.

Mat. 20, 2.

Vvod. Najemniki v današnjem evangeliju so morali delati, nekteri celi dan, nekteri nekoliko ur, nekteri celo po eno samo uro. Tudi mi moramo delati, vsak po svojem stanu, kakor in za kolikor časa nas Bog kliče. Delavnost je v krščanstvu zelo cenjena čednost; delo je v kraljestvu božjem na zemlji — v sv. cerkvi neizmerno velike veljave. Delajmo toraj radi! Trojna ljubezen naj človeka k delu priganja: 1. ljubezen do samega sebe, 2. do bližnjega, 3. do Boga.

Izpeljava. I. Marsikteri se pritožuje, da mora zmiraj le za druge delati. Pa to ni res, z delom tudi sam sebi koristiš; kajti delo: 1. nam služi živež. I. Moz. 3, 17; II. Tes. 3, 10—12. Kdor je zdrav in trden, si mora vsaj toliko pridobiti, kolikor sam potrebuje, če ne več. Otroci, starčki in bolehní so dolžni vsaj toliko delati, kolikor morejo. Kjer je pridno delo, tam ne manjka kruha. Delo pripelje človeka do poštenega stanu. Modr. 10, 10; Preg. 22, 29; 10, 4; Ps. 127, 2.

2. Razvija dušne in telesne moči ter ohranjuje zdravje. Delujoči ljudje ne vedo veliko o boleznih, postanejo močni in čvrsti, ter čakajo visoko starost; lenim pa dušne in telesne moči pešajo, zginjajo... Stoječa voda se usmradi; plug, ki počiva, zarjavi. Zdravniki za mnogo bolezni ne vedo boljšega zdravila, kakor trud in pot. — In kaj je boljšega v življenji, kakor trdno zdravje? Starost čakati, kolika čast! Pameten človek vse stori, kar vé, da mu zdravje utrjuje, in se skrbno ogiblje vsega, kar mu zdravje spodkopljuje: zato ljubi delo, lenobo in postopanje pa sovraži.

3. Razveseljuje in osrečuje. Nikjer ni toliko pritoževanja o dolgočasnosti kakor tam, kjer brez dela postopajo in vedno praznujejo. Kako čmeren in nezadovoljen je navadno lenuh! Nasproti pa je delavni človek vesel in zadovoljen; radostno gre od dela domu, k mizi, v družbo, k počitku. Prid. 51, 35; 5, 11. „*Lenobnim Izraelcem še mana, ta angeljska hrana, ki je imela v sebi vse sladkosti, ni dišala brez dela.*“ (Sylveira in Matth. 13, 39.)

4. Daje človeku čast in veljavo. Le kdor dolžnosti svojega stanu resno in vspešno spolnuje, je časti vreden. To pa se ne more zgoditi brez delavnosti. Možje ki so res veljavni in časti vredni, morali so se svoje dni veliko truditi in se še zdaj. Kdo pa bo čislal

gospodarja ali gospodinjo ali celo posla, ako zvé, da za delo ne mara? V prejšnjih boljših časih so imenitne gospe delale, prele, kuhale... Kralja Alfonza je nekdo grajal, ker se je rad pečal z rokodelstvom, on pa mu odgovori: „*Ali je Bog dal kralju zastonj roke?*“ In že Aleksander Veliki je djal: „*Delati je kraljevsko; postopati suženjsko.*“

5. Varuje hudega in pospešuje čednost. Lenoba in postopanje je začetek premnogih hudobij. Sir. 33, 29. Koliko dobrih ljudi, katerih nobena druga reč ni mogla premotiti, je lenoba premagala. (David!) Nasproti pa je pridno delo najboljši pripomoček zlobne misli in skušnjave preganjati. Kdor se v delo zatopi, ne utegne misliti na hudobijo. „*Naše srce pozabi, kaj se znotraj godi, kadar ima zunaj opravke.*“ (Sv. Gregor, lib. mor.) Po trudapolnem delu hudo nagnenje bolj in bolj zginja; hudobni duh ne more človeka tako lahko premotiti. „*Kdor dela, ga nadleguje le en hudič, postopača pa brez števila veliko.*“ (Sv. Kasijan)... Kakor lenoba mehkuži, tako delavnost daje duši moč, pospešuje potrpežljivost, zatajevanje, pokorščino itd.

II. Tudi ljubezen do bližnjega naj nas priganja k pridnosti. Z delom mnogovrstno koristimo:

1. Ne le, da delavni človek ni družim nadležen, jim celo daje obilno priliko k zaslužku. Kdor je bil od mladih nog delaven, si lahko toliko opomore, da še drugi pri njem delo dobivajo: mojster, pošten kupec, premožen gospodar...

2. Delavnost še druge podpira: a) najpred domače, starši delajo za otroke, otroci za starše, — hiša ki stoji na delavnih ramah, je dobro podprta. (Popis vrlega sina na ptujem! Dobra, pobožna hči v službi!) Ana, Tobijeva žena, je s pridnim delom sebi, slepemu možu in sinu živež služila. (Tob. 2, 19.) Starši naj zgodaj priganjajo otroke k delu; večkrat že so prišli bogatih staršev otroci na beraško palico, ker dela niso bili vajeni. b) Delavnost podpira tudi reveže in pospešuje koristne naprave. Nihče naj ne reče, da mu ni treba delati; ako sam ne potrebuje, potrebni so drugi. Kako častno je, če bogati delajo — za druge!

3. Delavnost zahteva tudi družba človeška — občni blagor. Potrebe človeške so tako raznovrstne — da eden ne more biti vsim kos, marveč moramo drug družega z delom podpirati. Kaj bi bilo, ko bi bili n. pr. v eni vasi, v enem mestu ali v celi deželi, v celi državi sami postopači in lenuhi! Kako srečna pa je družina, v kateri so vsi pošteni in delavni... Človek brez dela ni le nekoristen ud človeške družbe, marveč jej je v največo nadlogo... „*Če so aposteljni*

delali, da bi si pridobili najpotrebnišega in nikogar ne nadlegovali, ali smeš biti ti brez dela? (Sv. Jeronim.)

4. Dokaj koristimo bližnjemu tudi z lepim izgledom, ki mu ga z delom dajemo. Ali ni to sramotno, da morajo učenci lenuha k mravljam (Preg. 6, 6.) in čebelam pošiljati, naj se od nespametnih živali pridnosti uči? Ali bi ne bilo veliko lepše, ako pametni ljudje kažejo zgled delavnosti in pridnosti?

III. Pred vsem pa nas mora k pridnemu delu priganjati ljubezen do Boga.

1. Še predno sta se prva človeka pregrešila, sta morala delati. I. Moz. 2, 15. Po grehu se je le delo, za katero je človek po vstvarjenji namenjen (Job 5, 6.), spremenilo v neprijetno, težko kazen. Bog je dal posebno zapoved, naj šest dni dela in še-le sedmi dan naj počiva. (II. Moz. 20, 9.)

2. To svojo voljo je Bog pozneje premnogokrat ponavljal v sv. pismu stare in nove zaveze. Tudi cerkveni učenci delo močno priporočajo. — Če je Bog vsacega človeka za poseben stan odločil, je gotovo njegova volja, da dolžnosti tega stanu natanko spolnuje. Toraj je jasno, da lenuh ne spolnuje božje volje, — ne ljubi Boga. „Boga moramo z delom svojih rok in s potom svojega obraza ljubiti.“ (Sv. Vincencij Pavl.)

3. Tega nas prepričajo izgledi najsvetejših služabnikov božjih. Gospod sam je bil od mladosti delaven; pomagal je svojemu redniku Jožefu pri rokodelstvu, v potu svojega obraza je živež služil; kako težavno pa še-le je bilo njegovo delo, ko je začel učiti in je od kraja do kraja hodil po svoji domači deželi ter se ni naveličal spolnovati volje svojega nebeškega Očeta, če mu je bilo še tako trudapolno. — O prečisti devici Mariji je Kristus razodel sv. Brigiti, da je njegova Mati ves svoj čas v tri dele delila; en del je obračala v čast božjo, drugi del je porabila za delo in tretji za lastno oskrbljenje. Sv. Pavel sam o sebi priča, da ni zahteval od nikogar zlata ali srebra, marveč si je z rokami potrebnega pridobil. Sv. puščavniki, redovniki, svetniki iz vseh stanov...

4. Da bo pa naše delo razodevalo res pravo ljubezen do Boga, kateri je obljubljeno nebeško plačilo, moramo delati a) v stanu gnade božje, b) z dobrim namenom in c) zarad dela molitve in službe božje ne opuščati.

Konec. *Spolnenje postave je ljubezen.* (Rim. 13, 10.) Ker nas trojna ljubezen k delu priganja, bodimo delavni vsak po svojem

stanu, vsak po svoji moči: sami ne bomo zanemarjeni, bližnjemu bomo koristili, Bog nas bo obilno poplačal, ko se približa večer našega življenja . . .

Očiščevanje Marije Device ali Svečnica.

I. Podoba krščanske žene.

Ko so bili dopolnjeni dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 23.

Po Mojzesovi postavi se je morala vsaka izraelska mati, 40 dni po rojstvu sina, 80 dni po rojstvu hčere, postaviti pred Gospoda v tempelj in po molitvi duhovnega se očistiti. V hvaležni spomin, da je Bog v noči pred izhodom Izraelcev iz Egipta prvorojence Egipčanske po svojem angelju dal pomoriti, prvorojene med Izraelovimi otroci pa je žive in zdrave ohranil, je morala vsaka mati na Mojzesovo povelje svojega prvorojenca Gospodu darovati in ga odkupiti ter zanj prinesiti v dar letno jagnje in dva golobiča; ako je bila revna, pa dve glicici ali dva mlada goloba.

Tej zapovedi Mojzesove postave zadostila je tudi Marija natanko, akoravno je ni bila dolžna spolniti. Marija je svojega božjega Sina Jezusa od sv. Duha spočela in po porodu devica čista ostala, toraj tudi očiščevanja ni potrebovala. In ker je bil njen prvorojenec Sin Najvikšega imenovan, tudi ni bil Mojzesovi šegni postavi podvržen. Ali Marija, vsa pokorna in zvesta služabnica božja, je sv. šege natanko spolnila in svojega Edinorojenca Bogu darovala, in dasiravno kraljevega rodu, se svojega uboštva ni sramovala in je dva goloba v dar prinesla. V svoji veliki ponižnosti je skrivala nezmerno svojo čast Matere božje in se postavi kakor druge očiščevanja zares potrebne žene v tempelj pred Gospoda ter prosi vpricho vseh na kolenih klečé in na rokah božje Dete držé judovskega duhovna, da bi jo očistil, njo, Mater brez madeža, Devico vseh devic!

Kar je Marija današnji praznik v božjo čast in hvalo storila, to tudi dandanašnji krščanske zakonske matere posnemajo, da se skozi cerkveno vpeljevanje zahvalijo Bogu, da jim je ob uri nevarnosti življenje ohranil in še drugo jim dal; ob enem pa novorojeno

dete Bogu darujejo in v njegovo varstvo ga izročajo s trdno obljubo, svojega otroka prav po krščansko izrediti.

Tako vidite, krščanske žene in matere, je današnji Marijin praznik še posebno za vas vesel in ganljiv, ker je praznik najboljše žene in matere Marije. Zato naj pa tudi danes moja krščanska beseda vam, ljube žene, matere in gospodinje velja, da bode vaše veselje še večje. Podal vam bom podobo krščanske žene, da si jo bode te seboj vzele in tudi vé svoje življenje po njej ravnale. Da si jo bode te pa bolj v spominu ohranile, bodem svojo pridigo razdelil v sedem lastnosti, ki so krščanski ženi potrebne.

1. Prva lastnost krščanske žene je zakonska ljubezen. Žene napaka je gospodovanje, zato naj žena pomni svoje kazni, ki jo je Bog Evi napovedal in po njej vsem ženam, rekoč: „*Pod oblastjo moža boš, in on bo čez te gospodoval.*“ (I. Mojz. 3, 16.) Zato sv. apostelj Pavel ženi zapoveduje podložnost možu v vseh pravičnih rečeh, možu pa ljubezen. Če tako vsak svoje stori, vse dobro obstane; iz ljubezni mož zapoveduje, žena iz ljubezni uboga; krotek mož slabostim svoje žene milo prizanaša, ponižna žena tiho potrpi in možu tudi hudo z dobrim povračuje. V ljubezni se posvarita in podučita in eden družemu v nebesa pomagata. Ljubeznjiva žena možu, ki se spodtakne ali celo pade, prizanesljivo pristopi ter mu pomaga vstati. Ona poskuša vse, kar ji svetuje ljubezen: zdaj milo prosi, zdaj rahlo opominja, zdaj zopet pohlevno posvari, da bi mož po pravi poti hodil. Tako, čeravno se mož in žena sčasoma postarata, se vendar njihova zakonska ljubezen ne postara, ampak ravno taka ostane kakor je bila v dan njih poroke. Tako ljubezen do svojega moža imela je sv. Monika. Njen mož, Patricij po imenu, bil je nevernik in kakor nevernik ves hudoben in razuzdan; ker Boga ni poznal, se ga tudi ni bal ter je delal kakor divjak. Veliko je pri njem pretrpeti imela krščanska žena sv. Monika. Ali, ker ji krščanska vera in ljubezen ni le na jeziku bila, ampak tudi v srcu in v življenji, je z divjim možem tako ljubeznjivo ravnala, da ga je čisto ukrotila in s svojim lepim zgledom vnela za krščansko vero, katero je tudi sprejel in se krstiti dal. Ne dolgo potem Patricij umrje, gotovo srečno umrje kakor dober kristijan, kar je z božjo pomočjo vrla krščanska žena sv. Monika dosegla. (Drobt. 1863, 88.)

2. Druga lepa lastnost krščanske žene je zakonska zvestoba, katera iz zakonske ljubezni izhaja, da mož in žena eden drugemu do

smrti zvesta ostaneta. Eno solnce le eno zemljo ogreva, in ena zemlja le eno solnce ima; solncu podoben mora biti mož, žena pa tihi zemlji, rodovitni materi naši, zvesto udana eden drugemu oba, z dušo in s telesom, še celo smrt jima zvestobe ne konča, ki ju je v življenji vezala, kakor grofa Ludovika in njegovo ženo sv. Elizabeto, katera ob smrti svojega moža, še-le dvajset let stara, stori oblubo, udova ostati in več se ne možiti. Gorjé pa zakonu, kjer zakonske zvestobe ni! Kdor hoče videti že na tem svetu pekel, naj se v hišo poda, kjer zakonske zvestobe ni. Zato so v stari zavezi na povelje božje (6. Mojz. 22, 22.) prešestnice kamenjali, v novi zavezi pa uči sv. apostelj Pavel, da „*bo prešestnike Bog sodil.*“ (Hebr. 13, 4.)

Zvestoba je ženi potrebna tudi pri gospodinjstvu; po dobri gospodinji še-le kaj zda dobiček moža. Pridna in skrbna gospodinja gleda na vsako jajce in vsako kepo masla pospravi, in kakor sv. pismo pravi, „*ne je kruha brez dela.*“ (Prip. 31.) Nasproti pa žalostno za hišo, ki leno gospodinja ima; še kuhat iti je prelena. Zastonj nosi mož krvave žule, ako žena kakor gospa — mehke in bele roke od lenobe ima. Konec jemati raje živež pusti in stradati živino in ljudi, da ji le za delo prijeti treba ni. Hiša se iz smeti in pajčevine ne vidi in otroci iz nesnage ne. (Drobt. 1851, 40.) Zato pravi pregovor: gospodinja, če je dobra, tri vogle hiše drži in še četrtega podpira. Lepo tičarica, pijanka in zapravljevka pa hitreje hišo spodkoplje kakor mož.

3. Krščanska žena bodi postrežna. Postrežnost ženo Bogu in možu prijetno dela. Kako lepo je stregla Ana, žena Tobijeva, svojemu slepemu možu. Vsled prevelike dobrotljivosti je bil pravični Tobija sam ubožal in vrhu tega še oslepel; ali dobra Tobijevka hodila je vsak dan tkat, da je preživila z delom svojih rok njega in mladega svojega sina. Tako streže dobra žena svojemu možu. Ljuba krščanska žena! kedar pride tvoj mož od dela ali od pota utrujen domu, prinesi mu jesti; če si lahko pomagaš, ne pripravljaj mu takih jedi, katerih ne mara, zlasti kadar veliko pri delu trpi. Če je mož kaj bolehen, ga vprašaj, s čem bi mu mogla postreči; ako gre od doma, vošči mu srečno pot in kadar se vrača domu, ga veselega obraza sprejmi. Tudi gleda pametna žena, da je snažno oblečena, pa tudi celi hiši za snago skrbi kakor za denar. Snaga je dober kup, pa pri hiši veliko velja in dosti pomaga; po nji se gospodinja spozna, hiša je njeno ogledalo. Dobra gospodinja ne pozabi tudi svojih poslov, ampak skrbi jim za živež, za delo, pa tudi za božji strah, in bolnim kakor domačim postreže. Tudi za revne ima svoj dar, zlasti za tiste, ki od hiše do hiše ne morejo ali se sramujejo.

4. Ena zmed najlepših lastnosti in najimennitnejših dolžnosti je zakonske žene materna skrb. K žlahtni rimski gospej Korneliji po imenu, prišle so svoje dni na obiskanje imennitne gospe. Razgovor pride na dragocenosti, kakošne katera ima. Ena se ponaša z dragim oblačilom, druga s svojo zlatnino, tretja hvali svoje bisere, katere si na glavo vpleta. Kornelija pa vstane, gre v stransko sobo, pripelje iz nje svoja mlada, dobro izučena in lepo izrejena sinova ter reče svojim obiskovalkam na svoja sina kazaje: To pa so moji zakladi! In prav je imela modra mati; oba sta postala slavna moža, čast domovini in ponos svoji materi; in to sta bila — Tiberij in Kaj Grah. Ljube krščanske matere! nikar se ne dajte od paganske matere osramotiti; tudi ve nimate ničesa pri hiši, ne živine, ne polja, ne vinograda, ne denarja, kar bi toliko vredno bilo, kakor lepo izrejeni otroci. Ravno ve pa imate pri otroški reji najimennitnejši del, in srečen otrok, kteremu Bog dobro mater da, zakaj po materi se otrok najraje obrne; zato je po pravici nekđaj rekel moder mož: „Dajte mi dobrih mater, in svet bom spreobrnil!“

K dobri izreji pa imate zlasti čvetele pripomočke: a) učite svoje otroke, kolikor zamorete, kedar k pameti pridejo, postavim moliti zjutraj in zvečer, ob angeljevem zvoneni, pred jedjo in po jedi; če tega otroka mati ne privadi, bode vse svoje žive dni težko kedaj znal. Odraščene zvesto v šolo na nauk pošiljajte! Ako otroci kaj napačnega storé, jih brez veliko besedi, in ne da bi jim preveč zamerili, večkrat potrpežljivo in resno b) posvarite. Če večkratno svarjenje ne izda, treba otroka tudi po pameti c) strahovati ali kaznovati; vendar naj bo šiba le zdravilo, ne pa vsakdanja hrana; strahuje naj tedaj, ako družih pripomočkov nobeden ne izda. Treba je tudi d) za otroke moliti. Pri vsaki sv. maši priporočuj svoje otroke Bogu, posebno kedar jih na tujem imaš; pogosto jih izročuj v varstvo Matere božje, ki sebi priporočene otroke z materno ljubeznijo vodi in varuje.

V življenji svetnikov beremo o neki ubogi pa pobožni materi, ki je vsak dan svojo hčerko nesla pred podobo žalostne Matere božje ter je ondi gorko priporočala hčerko milosti Gospodovi in ljubezni njegove Matere božje. Vselej se je od podobe vrnila z veselim čutom, da je Marija njeno prošnjo uslišala in njeno hčerko od nje za svojo vzela. Ko je dekle sedmo leto dopolnilo, umrla je pobožna mati; sebi pripuščeno dekle pa je odraslo in se zapletlo v nevarne zanjke brezbožnega zapeljivca, s katerim je veliko let v grešni zavezi živelo in celi okolici veliko pohujšanje dajalo. Toda dekle tako pobožne matere,

izročeno v mogočno varstvo Marije Device, je sicer jako zašlo, pogubilo se pa ni. Spreobrnila se je ter postala izgled spokornosti in svetosti za vse čase in to je — sv. Marjeta Kortonska.

5. Peta potrebna lastnost krščanske žene je lepa zastopnost. Sv. apostelj Pavel uči: „*Eden družega butaro nosite, tako bodete postavo Kristusovo dopolnili.*“ (Gal. 6, 2.) Ako ta beseda nam vsem velja, je še posebej zakonskim rečena, da naj ohranita mož in žena med seboj ljubi mir in lepo zastopnost, da „*naj bodeta ene misli*“. (Sir. 25, 2.) Ta dragi nebeški dar ljubega miru in edinosti sleherno srečo povikša, in slednjo nesrečo pomanjša, veselje poslajša, trpljenje polajša, ki tudi nad zakonske pride. Brez domačega miru je pa bogastvo — revščina, uboštvo pa toliko bolj nestrpljivo. Zato pa tudi dobra žena skrbi, da si mir s svojim možem ohrani in se na vso moč prvega prepira varuje, prvega krega boji, vedoč, da za prvim kregom jih rado več pride. Ako mož le svojo trdi, mu odjenja in mu ne ugovarja, raje kako krivico potrpi, kakor bi možu besedovala in ako jo je katera beseda moževa zbodla, vendar nje jeza mine pred solnčnim zahodom. Dobra žena ohrani mir tudi s starim očetom in materjo, ako jih pri hiši dobi, ima ž njima potrpljenje ter jima odrajuje izgovorjeni pobjesek; ona živi v miru tudi s sosedi in raje kako malo škodo ima, kakor bi se ž njimi kregala, pa tudi skrbi, da otroci ali posli s sosedi prepira ne delajo.

6. Posebno lepa lastnost krščanske žene, ki vso hišo prijazno razveseljuje, je krotkost, t. j. tista čednost, po kateri se premaguje, zatira in kroti jeza v srcu, ki iz razžaljenja ali iz kake druge nasprotnosti izhaja. Blagor zakonskima, ki sta pohlevnega in krotkega zadržanja oba in si prizanašata eden drugemu, kakor dva angelja bodeta mirno in srečno skupaj živela. Ali najbolj je ženi krotkost potrebna, tako, da, katera je hude in nagle jeze, naj v zakon nikar ne stopi, sicer gorjé hiši, kamor pride. „*Ni hujše glave, govori sv. pismo, kakor je kačja glava; ni hujše jeze, kakor je ženska jeza. Boljše je, pri levu in zmaju stanovati, kakor pri hudobni ženi.*“ (Sir. 25, 20.)

Zato krotka, pohlevna žena do moža lepo besedo ima, ostra, pikra in razžaljiva beseda ji iz ust ne pride; kedar vidi, da možu ne more potrditi, mu ugovarja le mirno, previdno; če ima hudega moža, ki se razsrdi pri vsaki priliki, se togoti in razsaja, da otroci trepečejo in jokajo, takrat ona molči in se umakne kregu, kakor vé in zna. Kedar je zakonska žena tako nesrečna, da ima moža pijanca — žalibog, da je takih nesrečnih ženà čem dalje, tem več — pijanega

ne zmirja, še rahlo ga ne opominja, temuč kolikor more z lepo ž njim ravna. Le drugi dan, ko sam že svoj greh spozna, ga s prijazno, dobro besedo, pa prav ob kratkem posvari; pa še-le bolj ga prosi, kakor bi mu kaj očitala. Krotka mati se ne jezi preveč nad svojimi otroci, dokler so še majhni in še ne pri pravi pameti, če v čem ne ubogajo; pač pa jih velikokrat z resno, lepo besedo posvari. Odrašenim otrokom njih pregreškov ne očita s hudo besedo ali celo kletvijo, ampak z lepo, pohlevno, to pa le na skrivnem, pa tudi poslom z lepo besedo ukazuje in jim s tem njih delo zljajšava in njihovo službo prijetno stori.

7. Toda teh šest lepih in vam potrebnih lastnosti bode težko, težko si pridobile brez sedme, in ta je — resnična pobožnost. „*Goljufiva je prijetnost, in prazna je lepota; žena, ktera se Boga boji, ona bo hvaljena.*“ (Preg. 31, 30.) Prava in resnična pobožnost pa je resnična ljubezen do Boga in iz nje izvirajoča zvestoba, tudi v malih rečeh. Vendar pa iz korenine prave pobožnosti priraste poseben sad, ki se kaže v domači službi božji in v cerkvi. Kakor se zemlja po solncu obrača, tako se pobožna zakonska žena k Bogu obrača, prosi, išče, trka za se, za moža, za otroka. Pobožna žena ima ključ do božjega srca, in ta je: molitev; ako ne utegne dolgih, opravlja saj kratke molitvice. Ona gleda, da o pravi uri skliče k molitvi otroke in družino ter skrbi za olje prave pobožnosti, da luč sv. vere družini ne ugasne; tako olje je pa molitev, lepe bratovščine, službe božje in vredna prejema sv. zakramentov.

Take lastnosti naj bi imela krščanska žena. Ljube žene in matere, ali jih tudi ve nad seboj najdete? Oj blagor vam, če jih: ljubi mir, sreča in blagoslov božji bodo prebivali v vaši hiši. Veseli bodo vaši posli, ker bodo imeli dobro, skrbno gospodinjjo; srečni bodo vaši otroci, ker imeli bodo pobožno, modro mater, srečen pa bode zlasti še tvoj mož, ker bo imel toliko dobro ženo. Dopolnilo se bode tudi njemu, kar sv. Duh govori: „*Srečen mož, ki ima dobro ženo, zakaj število njegovih let bo še enkrat tako veliko. Ona svojega moža razveseljuje in on bo leta svojega življenja mirno spolnil. Ali je bogat ali ubožen, je njegovo srce dobre volje in njegovo lice veselo.*“ (Sir. 26, 19.) Amen.

Anton Kukelj.

2. Srečna zadnja ura.

Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod, po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje. Luk. 2, 29.

Z današnjim praznikom sklenemo sveti božični čas in vrsto božičnih praznikov. Današnji dan nas cerkev spominja tiste dogodbe, od ktere v veselem rožnivencu molimo: „*Kterega si Devica v tempeljnu darovala!*“ Zato se današnji praznik Darovanje Gospodovo imenuje, in ker je Marija svojega Sina ravno 40 dni po rojstvu darovala, zato je tudi Svečnica ravno 40 dni po Božiču. Ob enem je današnji dan tudi Marija v tempelj k očiščevanju prišla in zato pravimo temu prazniku tudi „Očiščevanje Device Marije“. In ker se je darovanje prvorojenih pri Judih pri luči godilo in še zdaj matere pri vpeljevanji goreče sveče držé in je Simeon današnji dan Jezusa „*luč v razsvitljenje nevernikov*“ imenoval, se tudi danes sveče blagoslavljujejo in od tod ime Svečnica. — Tedaj tri imena današnji praznik ima — in po vsaki strani nam mnogo lepih nauk podaja. — Toda izmed vsih okoliščin današnjega dneva sem danes eno izbral in upam, da bo tudi vam dopadla in koristila. — Stari Simeon je namreč današnji dan Jezusa v naročje vzel in rekel: „*Zdaj spustiš svojega hlapca . . .*“ kakor bi bil hotel reči: Gospod, zdaj pa rad umrjem, zdaj se pa smrti nič ne bojim, ker sem še pred smrtjo Zveličarja videl in gotovo vem, da mi ne bo treba dolgo v predpeklu čakati, ampak da bom kmalo rešen!

Smrt Simeonova je bila srečna in vesela — srečna njegova zadnja ura.

Kaj je storiti tudi nam, da bo tudi naša zadnja ura srečna?

Na to, ljubi moji, vam hočem zdaj odgovoriti. Začnem v imenu Jezusa, kerega je danes Devica v tempeljnu darovala!

Smrt je najhujša vsih zemeljskih nadlog, kar nas jih še čaka. In vendar je stari duhoven Simeon tako rad in tako veselo umrl, da je še Boga prosil, rekoč: Zdaj pa rad umrjem! Kaj mu je njegovo zadnjo uro tako sladilo, zakaj je bil pred smrtjo tako miren in vesel? — Zato ker je na zadnjo uro še to srečo dosegel, da je obljubljenega Odrešenika, da je Mesija videl in v naročje vzel. To mu je

bilo zagotovilo, da zdaj je rešenje napočilo vsim, ki so dobre volje, da tudi njemu ne bo treba dolgo v predpeklju čakati, ampak da bo kmalo rešen in potem vekomaj zveličan. — Pa to še ni vse. Kdo je Simeonu Jezusa prinesel in podal? — Devica Marija, ona blažena — najboljša med ženami, ona prva pomočnica in besednica pri Bogu. In tudi sv. Jožef je bil zraven in je s svojo sveto pobožnostjo in udanostjo staremu Simeonu zadnje trenutke življenja še bolj posladil! O srečen, zares srečen sveti starček Simeon, ti, ki si na svojo zadnjo uro videl Jezusa, Marijo in Jožefa! Zdaj pa rad verjamem, zdaj zastopim, zakaj si tako rad in tako veselo umrl! Ker si malo pred smrtjo najsvetejše tri osebe videl: Jezusa, Marijo in Jožefa, si bil tudi zagotovljen, da ti bo Bog usmiljen in da te po smrti in kratkem bivanji v predpeklju v svoje veličastvo vzame!

Tako srečo so tudi še mnogi svetniki imeli, da so pred smrtjo in na zadnjo uro še Jezusa ali pa Marijo ali Jožefa videli — in so vsled tega lahko in mirno zaspali.

Sv. Štefan, akoravno je bil kamenjan in je velike bolečine trpel, je sladko v Gospodu zaspal, ker je še pred smrtjo videl Jezusa stati na desnici božji. — Ta pogled mu je polajšal zadnje trenutke.

Sv. Gregor papež piše od svoje tete Trasile, da je na zadnjo uro videla Jezusa priti v družbi nebeških prebivalcev, da je še zadnje moči nategnila in polna veselja okoli stoječim rekla: *Prostor naredite, v stran stopite, moj preljubi ženin Jezus pride!* Pri teh besedah je izdihnila svojo dušo in vsa hiša je bila s prijetnim duhom napolnjena.

Sv. Nikolaj iz Toleda je šest mesecev pred smrtjo vsako noč slišal angeljsko petje; in zadnjo noč, preden je umrl, je rekel okoli stoječim: *Oh, kako bi se ne veselil, moj gospod Jezus je prišel in me je k nebeškemu veselju povabil!*

Sv. Elizabeti se je tudi na zadnjo uro Jezus prikazal in rekel: *Pridi moja nevesta, zapusti borno posteljo, zakaj že ti je boljši sedež v nebesih pripravljen.* — Ko je bila sv. Barbara v ječi vsa raztepena in razmesarjena, se jej je Jezus prikazal, nebeška luč je ječo razsvetila — jej je rane zacelil in jej obljubil svojo pomoč na zadnjo uro in v zadnji vojski. Kaj menite, ali Barbara in Elizabeta niste potem radi umrli?

Da je Simeon tako lahko umrl in drugi svetniki, pride od tega, ker so pred smrtjo tudi Marijo videli. — Če se je Eva imenovala „mati vsih živih“, je gotovo še bolj Marija tega imena vredna, ker nam je Jezusa, ki je pravo življenje, rodila in tudi vsim, kateri le

hočejo, pomaga k večnemu življenju. — Zato ona sama pravi: *Kdor mene najde, najde življenje in zveličanje od Gospoda.*

Kako srečen je bil sv. Stanislav Kostka, kteremu je Marija na zadnjo uro Jezusa iz svojega naročja na posteljo položila. — Sv. Martin se hudiča nič bal ni zadnjo uro, ker je ravno popred Marijo videl.

In ravno tako srečna mora biti smrt kristijana, kteremu na strani stoji sv. Jožef. Je bila njegova smrt tako srečna, ker sta mu Jezus in Marija oči zatisnila, tudi drugim rad v zadnji vojski pomaga.

Pač res srečen sv. Simeon, ker je videl na zadnjo uro Jezusa, Marijo in Jožefa; srečni tudi drugi svetniki, ki so jih videli! O ko bi pač jaz tudi tako srečen bil na zadnjo uro, da bi mi k pomoči prišli Jezus, Marija in sv. Jožef, bo marsikteri zdihnil!

O ljubi moji, ravno tako in še bolj srečni smo lahko kakor stari Simeon! Tudi mi lahko na zadnjo uro vidimo, pa ne samo vidimo, tudi prejmemo lahko Jezusa, namreč v sv. rešnjem Telesu, v sv. popotnici. — Stari Simeon ga je le v naročje vzel pod podobo majhnega otroka, mi ga lahko sprejmemo v svoje srce. Če nam ga tudi Marija ne prinese, kakor Simeonu, prinesel nam ga bo mašnik Gospodov. In če takrat Jezusa vredno prejmemo, gotovo nas bota tudi Marija in Jožef s svojo pričujočnostjo saj na duši nevidno tolažila! — In res, kdo bi se potlej še smrti bal, če je Jezusa prejel, tistega Jezusa, ki je rekel: *Kdor moje meso je in moja kri pije, ostane v meni in jest v njem — in jest ga bom obudil poslednji dan* (k večnemu življenju)! Oh, če nas kaj tolažiti in umiriti more na zadnjo uro, to je gotovo sv. popotnica. — Zato so vsi pobožni in svetniki po tej jedi hrepeneli in so bili popolnoma potolaženi, ko so jo prejeli. — Sv. Julijana ni mogla pred smrtjo ničesar vžiti in to jej je bilo najbolj hudo, ker je niso mogli previditi! Njene želje po sv. popotnici so bile tolike, da je mašnika prosila, da naj le pridejo s sv. rešnjim Telesom in naj ji kar na prsi polože sv. popotnico. In glejte, samo tega je še čakala. Komaj to store, se njen obraz razsvetli, hostija zgine, le tam, kjer je zginila, se pozna znamenje hostije kakor od pečata, in potem je sladko umrla.

Tedaj bomo tudi mi tako srečni, kakor stari Simeon, če bomo na zadnjo uro sv. popotnico prejeli. V tisti zadnji vojski, zadnji trenutek nas nobena reč tako tolažila ne bo, kakor če bomo še prevideni, če bomo še sv. popotnico prejeli. Zakaj lahko bomo rekli, zdaj naj pa bo kakor hoče, da je le Gospod pri meni. Ker mi je to dobroto skazal, da je k meni prišel, mi bo tudi tam srečo dodelil,

da ga bom vekomaj gledal in vžival. — Zato nikar ne odlašajmo v hudi bolezní predolgo, da največe sreče in tolažbe na zadnjo uro, da sv. popotnice ne zamudimo; boljše pred se dati previditi, kakor pa predolgo odlašati in na zadnje morebiti še zamuditi. — Oh, kako usmiljenja vredni so tisti, ki se sv. popotnice bojé, namesto da bi se je veselili. — Saj Jezus ne prinese smrti, on še-le po tej jedi večno življenje deli — pa že tukaj tolažbo in mir in pomoč za zadnjo vojsko. Kdo, moj kristijan, te bo v zadnji vojski tolažil, kdo pomagal, ko nihče pomagati ne more, če ne tisti, ki je smrt in pekel in hudiča premagal?

Pa ni vsak tako srečen, da bi na zadnjo uro sv. popotnico prejel; nekteri neprevideni gredo v večnost. — Ljubi moji, na zadnjo uro previden biti je milost, velika milost; pa si jo moramo sprositi, se je moremo že v življenji vredne storiti. — Zakaj je pač Simeon na zadnjo uro zadobil toliko tolažbo in srečo? Zato, ker je ves čas za njo prosil in zato, ker je bil, kakor nam sv. evangelij pripoveduje: *pravičen, bogaboječ in s sv. Duhom napolnjen*. (Luk. 2, 25.) Simeon je Boga ves čas za to milost prosil, da bi ga namreč ne vzel pred od tod, da bi še popred Jezusa videl. — Hočemo tedaj tudi mi to milost na zadnjo uro zadobiti; da bo Jezus k nam prišel, moramo zdaj že Boga vedno za to prositi; — vsaki dan saj pri večerni molitvi prositi, da bi nas Bog varoval nagle in neprevidene smrti; Materi božji, sv. Jožefu in sv. Barbari za srečno zadnjo uro se priporočevati!

Da bo pa naša prošnja uslišana, se moramo te milosti tudi vredne storiti. — Veliko je bilo ljudi v Jeruzalemu, pa le dva sta prišla takrat zraven — Simeon in Ana! Ker sta bila pravična, bogaboječa in sta rada v tempelj hodila, sta tudi takrat prišla in sta tako še pred smrtjo Jezusa videla. — Hočemo tedaj sv. popotnico prejeti, moramo biti že zdaj pravični in bogaboječi; to se pravi: greha se skrbno varovati, cerkve in božje službe se držati, večkrat v življenji k sv. obhajilu pristopiti. Zakaj skušnja je potrdila in to uči, da tistih, ki v življenji večkrat gredo k sv. obhajilu, malokteri brez sv. zakramentov umrje; marsikteri tistih pa, ki v življenji ne marajo za sv. zakramente, tudi brez sv. popotnice v večnost gre.

Videli smo toraj, ljubi moji, kako srečen je bil Simeon in drugi svetniki na zadnjo uro in zakaj. Ali bi ne hotli tudi mi tako srečni biti? Lahko smo, če le hočemo. Prosimo vsak dan za to milost,

priporočajmo se v ta namen tudi Mariji, sv. Jožefu, sv. Barbari. Zraven pravično živimo in večkrat vredno k sv. obhajilu pristopajmo. In če tudi Marija sama ne prinese Jezusa, kakor Simeonu ali pa sv. Stanislavu, prinesel ga nam bo mašnik Gospodov in lahko se bomo ločili s sveta. — Zatoraj prosimo danes Marijo za to, da nam pokaže po tem življenji na zadnjo uro Jezusa, blaženi sad svojega telesa in ti, o Gospod, skaži nam to milost, da prideš na zadnjo uro v podobi kruha v sv. popotnici k nam, da bomo mogli s Simeonom reči: Zdaj, Gospod, pa rad umrjem. Amen.

J. A.

Druga predpepelnična nedelja.

I. S pridom poslušajte besedo božjo!

(Jezus) je zavpil: Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša. Luk. 8, 10.

S prihodom Jezusovim je prišla luč na svet, ki razsvetljuje naš um, in gorkota, ki ogreva naša srca. Pred Jezusovim prihodom je bilo neizrečeno žalostno povsod. Ljudje niso pravega Boga poznali; molili so solnce, luno, zvezde, z rokami narejene malike. In ker niso poznali pravega Boga, so tudi bolj živinsko nego človeško živeli. Celo pri Izraelcih, izvoljenem ljudstvu, nastala je v spoznanji grozovita tema, in v sreju velika mrzlota. — Zdaj je prišel Jezus; nebeška luč je svet razsvetila in razgrela. Ljudje so zopet spoznali pravega Boga in začeli so čedniše živeti. V kratkem se je svet ves predrugačil. In ktero je orožje, s katerim se je privojskovala tolika pridobitev? Beseda božja je tisti meč, ki je temo in mrzloto spridenega sveta premagal! — Kdo je dal moč prvim kristijanom, da so celo z veseljem najhujše muke prestali? ali ne beseda božja, ki jih je naučila, da bo Jezus pred nebeškim Očetom za svoje spoznal vse tiste, ki so ga pred ljudmi spoznali? Kdo je kazal pot našim prednikom, da se jih je skoz 18 sto let brez števila zveličalo in se zdaj veselijo pri Bogu? Beseda božja, ki jo je Jezus Kristus na svet prinesel, da bi vsak, kateri vanj veruje, ne bil pogubljen, temuč imel večno življenje. Kdo je naučil brezštevilne trume sv. devic in čistih mladenčev tako svet zaničevati, samega sebe premagati, noč in dan čuti nad najdražim zakladom sv. čistosti? Ali ne Jezusova beseda: „*Blagor jim, ki so*

čistega srca?" Kdo je najbolj srdite, jezi udane ljudi tako ukrotil, da so bili kakor jagnje pohlevni? da po nedolžnem zaničevani niso ust odpri? niso kleli, čeravno so bili preklinjani, marveč so blagoslavljali? Jezusova beseda: „*Blagor mirnim, blagor krotkim!*“ Kdo je človeško srce, ki je tolikanj na posvetno navezano, tako prenagnil, da se premnogi za pozemeljsko niso nič zmenili, marveč vse prodali, vbogajme dali in v revščini živeli? Jezusova beseda: „*Blagor ubogim v duhu! Prodaj, kar imaš in hodi za menoj!*“ Kdo je toliko brez števila grešnikov spreobrnil, ki so pred po hudobnih potih hodili, potlej pa svetniki postali? Jezusova beseda! Glejte, razuzdanka Magdalena sliši Jezusov nauk, se zjoka in postane svetnica; Savel sliši Jezusa klicati: Savel, Savel, zakaj me preganjaš? Avguštin hodi poslušat sv. Ambroža in oba postaneta svetnika in tako sto in sto družih.

Zakaj pa dandanes beseda božja tako malo izda? Ali ni več tista beseda, ki jih je milijone za seboj potegnila? ali znabiti se predkokrat oznanuje? Oh ne; beseda božja ni kriva in mi sejalci, upam, tudi ne; beseda Jezusova je še zmir tista, pridig nam ne manjka — le človeška srea so nerodovitna tla, kakor Jezus v današnji priliki dovelj jasno razklada, — ker je komaj četerti del semena padlo na dobra tla in obilni sad prineslo. Tako se tudi dan danes le nekterih kaj prime, mnogim pa se zastonj leto in dan pridiguje. Imenitno je tedaj vprašanje, kako moramo besedo božjo poslušati, da nam bo v korist? Na to vam hočem danes odgovoriti in naročiti, kako se je obnašati 1. pred pridigo, 2. med pridigo, 3. po pridigi.

I.

Za vsako imenitno delo se je treba pripravljati, ako hočemo, da bo dober uspeh imelo. Kdor gre na kupčijo, bo pred vse dobro preštel in presodil, kako bo kupčeval, da ne bo zgube, temuč še dobiček. Kdor hoče kako pravdo dobiti, vse pred natanko premisli in preudari, kako bo govoril, da mu bo prav se izteklo. Kmet, kateri hoče kaj pridelati, ne bo semena vsejal kar na celo zemljo, temuč bo pred njivo pripravil: preoral in prerahljal, vse kamenje in nepotrebne reči proč spravil. Čeravno se mu težko zdi, vendar stori, ker ga skušnja uči, da bi seme prav nič ne obrodilo, ako bi ga na neobdelano zemljo razmetal. Priprave tedaj je treba za vsako imenitno delo, in kako imenitna reč je za nas kristijane poslušanje božje besede, ste ravnokar slišali: toraj se moramo tudi za pridigo pripravljati. Kakor kmet svoje polje, tako morajo tudi poslušalci

božje besede pripraviti pred svoja srca, da bo seme božje besede moglo rasti in obilni sad obroditi. Zato ravno primerja Jezus božjo besedo semenu, sejalcem pa nas pridigarje, in njive — so ravno srca vaša, preljubi poslušalci!

Pa bo znabiti kdo ugovarjal in djal: „Kaj, še pripravljaj se bom za pridigo? saj je dovolj, da nisem izmed tistih, ki brž proč bežijo, kakor hitro se pridigar približa; saj je zadosti, da med pridigo v cerkvi ostanem, da poslušam!“ Ne, ni še zadosti, tudi tvoje srce mora biti pripravljeno, mora biti zrahljano za seme besede božje. Saj se tudi za sv. obhajilo pripravljajš; slab kristijan bi bil, ko bi se ne pripravil in z mrzlim, ledenim srcem k mizi Gospodovi pristopil, ko bi brez hrepenenja nebeški kruh zavžival. Ali ne pravi apostelj: „*Človek pa naj presodi sam sebe in tako naj je od tega kruha!*“ Glejte, beseda božja je tudi hrana naši duši, je tudi nebeški kruh. Jezus sam pravi: „*Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.*“ Kar je kruh za telo, to je božja beseda za dušo. Brez telesnega kruha človek ne more telesne moči dobiti in ne ohraniti; brez besede božje duša ne more zdrava ostati. Pa kakor kruh le tistemu tekne, ki ga v slast — z veseljem je, kateri — kakor pravimo — ga je lačen; ravno tako bo kruh božje besede le tistim teknil, ki jo s hrepenenjem, z neko dušno lakoto sprejmó. Postavi najboljše jedi na mizo človeku, ki ni lačen, kaj bo storil? Še dotaknil se jih ne bo ali le kaj malega okusil. Tako tudi, ljubi moji! je z božjo besedo; le tistemu bo v prid, ki jo pride poslušat s hrepenenjem, z dušno lakoto. Kako hrepeni lačno dete po sladki hrani svoje matere! Tako, pravi apostelj Peter, moramo tudi mi poželeti mleka božjega nauka. Z veseljem moramo priti božjo besedo poslušat, ne le samo iz navade, ker tudi drugi gredo.

S takim veseljem in hrepenenjem so množice za Jezusom šle, kjer je učil. S tolikim veseljem so ga poslušali, da so včasih na jed in pijačo pozabili in več dni pri njem ostali, da so slišali njegovo božjo besedo. Tudi aposteljne so ljudje z velikim hrepenenjem poslušali. Zato se je pa tudi sad pokazal, zakaj, ko je sv. Peter na prvi binkoštni praznik v Jeruzalemu pridigoval, se jih je dalo tri tisoč krstiti. Ko je sv. Pavel med nejevernike šel pridigovat, so ga radi poslušali; zelo so se ga razveselili verni, kadar jih je obiskal ali pa jim list pisal. Sv. Gregor priča o prvih kristijanih, da bi bili raje življenje dali, kakor pa besedo božjo zamudili (zanemarili). Zato so pa tudi tako sveto živeli. Tudi pri nas bi bilo drugače, ko bi v

svojih srcih večje želje, večjo gorečnost za božjo besedo vneli. Kaj pa hoče seme besede božje obroditi na mrzlih, kamenitih, nepripravljenih tleh? —

Ako hočemo, da bo obrodila sad božja beseda, moramo pred pridigo svoje srce tudi očistiti vseh tujih misli, tujih skrbi. Ako tega ne storimo, ako pred pridigo svojih misli ne zberemo, temuč na sto in sto družih reči mislimo, sto in sto družih skrbi v srcu nosimo, potem bomo sicer poslušali božjo besedo, ali prišla se nas ne bo, sadu ne bo obrodila. „*Dvema gospodoma*, je rekel Jezus, *ni mogoče služiti*“, tako tudi ne dveh reči na enkrat premišljevat. Ako imamo svoje misli na zemlji, jih ob enem ne moremo imeti v nebesih; ako mislimo na dom in domače opravke, je zastoj, da bi mislili tudi na dušo in dušno zveličanje. Kadar tedaj v cerkev prideš, pusti vse druge misli zunaj cerkve, odloži za nekoliko časa vse posvetne skrbi, boš že še potlej vse lahko premislil in preskrbel. Sicer je tvoje srce pohojena pot za seme besede božje.

Še nekaj je treba storiti pred pridigo: sv. Duha na pomoč poklicati, moliti za pridigarja, za se in za vse poslušalce. To je tako imenitno, da vam ne morem zadosti priporočiti; le toliko rečem: Brez božje pomoči ne premore pridigar nič in poslušalci tudi nič. Ako mene sv. Duh od zgoraj ne razsvetljuje, je vse temno v moji glavi, in če me on ne ogreva, je vse mrzlo v mojem srcu. Aposteljni so še-le tedaj začeli pridigovati in s pridom oznanjati Jezusov nauk, ko jih je sv. Duh napolnil. Ravno taka je pa tudi za vas, ljubi poslušalci! Ako sv. Duh uma ne razsvetljuje, srca ne ogreva, ne boste ničesar umeli; srce bo mrzlo: vse pade na pohojeno pot. Sv. Gregor pravi: „*Ako ni Duha božjega pri poslušalcu, bo najboljša pridiga brez sadu ostala*.“ Zato je povsod navada pred pridigo moliti. Zatoraj vselej prav goreče s pridigarjem molite, pa že pred tudi molite za pridigarja in za se in vse poslušalce. Zelo je svetovano tudi angeljem varuhom se prisrčno priporočiti pred pridigo.

Ako beseda božja ni do zdaj pri marsikterem nobenega sadu obrodila, pride od tod tudi, ker ni s pripravljenim srcem prišel. Moj Bog, kako se bo tudi prišla sveta beseda tvojega srca, ako v nedeljo zjutraj s težko glavo vstaneš ali pa še nič spat ne greš; ako ves zbehan ravno ob sobotnih nočeh in pred prazniki najgrše popivaš in divjaš; ko delapust zvoni, ti ni mar, da bi se jel za službo božjo pripravljati, ampak za ponočno službo hudičevo; zato ni čudo, da zrno besede božje pade na pohojena tla: polna sinočnih muh je glava, srce polno greha. Pa če tudi nisi med tacimi — tako zelo obteže-

nimi, ti vendar ni mar, da bi odložil nekoliko posvetne misli, ki so te cel teden motile; ti ni mar, da bi vsaj pred pridigo srčno molil: vse ti gre tudi tu le bolj iz navade. Tako lahkomišljenost graja Jezus pri evangelijskem sejalcu, ki ni skrbel, da bi bil spravil vse seme na dobro njivo, da ga je padlo nekaj na pot . . . Vaša nepripravljena srca so tista trda pot; zato ne more zrno do dna srca, zato vas beseda nič ne poduči, nič ne gine, nič ne zboljša — in pri besedici „Amen“ pridejo ptice, stare, posvetne skrbi, grešne misli in vse gre spet, kakor bi mašnik ust ne bil odprl, kakor bi ne bil nobenega zrna vsejal. To je prvi vzrok, da beseda Gospodova ne prinese sadu.

II.

Kaj pa nam je med pridigo storiti? Poslušati je treba a) spoštljivo, b) pazljivo, c) ponižno.

Spoštljivo morate poslušati besedo božjo. Menim, da vas k temu ne bo treba še posebej opominjati, ako pomislimo, da to, kar se s prižnice oznanja, je božja beseda, t. j. Bog sam govori tukaj z vami, vsemogočni Stvarnik s svojimi revnimi stvarmi, veličastni Kralj nebeški, Kralj vseh kraljev s svojimi ubornimi služabniki, najbolj vzvišeni Gospod s svojimi nevrednimi hlapeci in najboljši Oče s svojimi otroci, ktere je iz golega usmiljenja za svoje sprejel. Po ustih svojih mašnikov govori, ktere si je izmed vsih drugih odbral, kteri, čeravno nevredni tolike časti, so vendar njegovi namestniki, ktere je toraj treba z enakim spoštovanjem poslušati kakor njega samega, ker to sam veleva, rekoč: „*Kdor vas posluša, mene posluša!*“ In kaj je to, kar pridigar oznanja? Božje besede so to, besede večne modrosti in resnice, zapovedi njegove najsvetejše volje, sporočila njegove neskončne ljubezni, obljube njegove neskončne zvestobe. In kakor sem že pred rekel, hrana nebeška je to, kruh, s kterim Bog sam hoče vašo dušo hraniti. Z velikim strahom toraj in s trepečo spoštljivostjo bi morali vsikdar pridigo poslušati, potlej bi gotovo ne bila zastoj.

Dalje morate poslušati besedo božjo pazljivo. Velikrat slišite v pridigah nagovor, „poslušalci moji! ljubi, dragi poslušalci!“ Kaj pomenijo te besede? kaj drugzega, kakor da morajo vsi pričujoči pazljivo poslušati, kar se jim govori? Kdor tega ne stori, ne zasluži imena poslušalec. In vendar jih je pri vsaki pridigi mnogo, ki niso pravi poslušalci, t. j. taki poslušalci, ki se lepo, tiho, mirno zadržijo in le zato skrbijo, da bi od koneca do kraja slišali vse, kar se jim pripoveduje, da bi se res trudili, vse si zapomniti. Vsi tisti, ki so

nekdan Jezusa poslušali, so imeli ušesa, in vendar jim je Jezus rekel, glasno je zavpil nad njimi: „*Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!*“ Zato, ker niso namreč vsi poslušalci imeli ušes, da bi bili res poslušali, pazljivo poslušali. Marsikterikrat bi moral tudi jaz na ves glas zavpiti: Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj! Mnogim se že na obrazu bere, da ne poslušajo, da vse kaj drugega mislijo. Kaj pa še tisti, katerih ne vidim, po skritih kotih! Kaj ti bo pomagalo klicanje, vpitje, opominjevanje pridigarjevo, ako si le s telesom pričujoč, tvoj duh pa Bog vedi kod se drugod mudi? ako s svojimi očmi druge pregleduješ, obleko presojuješ, kakor bi hotel od vsacega kaj kupiti, ali pa se še celo zgovarjaš s svojim nič boljšim tovaršem zraven sebe ali celo grešne reči premišljuješ? „*Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!*“ ni zastoj Jezus zavpil nad svojimi poslušalci. O ko bi mi bili pri kaki pridigi v prvih časih krščanstva, ko so se še pod zemljo k službi božji zbirali, kako bi se čudili; s kolikim veseljem in tihoto so poslušali besedo božjo, bali so se celo zakašljati ali premakniti se. Bodimo tudi mi tako mirni, tako pazni! Učenec, ki v šoli ne poslušaj, ne bo daleč prišel, svet nima kaj pričakovati od njega; ravno tako nebesa nimajo kaj pričakovati od tacega kristijana, ki v cerkvi ne poslušaj. Taki poslušalci bodite, da le očesa ne boste drugam obrnili, da boste tako rekoč samo uho, da nobene besede ne preslišite. Zato še posebej opomnim, da precej od kraja začnite zvesto poslušati, da zveste, o čem se bo govorilo. Ako ste precej v začetku nepazni in nit govora zgubite, potem bo težko si kaj drugega zapomniti, kakor k večemu kako povest, ki je še prav ne boste obrniti znali.

Tudi sem rekel, da je treba poslušati s ponižnim srcem. Prevzetnežu je hudo pridigovati. On ne pride v cerkev, da bi se kaj naučil ali se celo poboljšal; ampak da bi pridigarja presojeval ali pa vse le na druge obračal, kakor bi sam nič nauka ne potreboval, kakor bi že sam vse bolje vedel. Ne gleda na to, kaj pove pridigar, le bolj na to, kako pove; zdaj mu je prenasglas, zdaj pretih; eden mu govori prepočasi, drugi prehitro itd. kakor bi prišel učiti, ne pa poslušati. Taki poslušalci so bili oni, o katerih govori prerok Ezechiel (33, 30. i. d.): „*Otroci tvojega ljudstva, kateri se pogovarjajo od tebe ob zidovih in pri hišnih vratih, pravijo eden drugemu, sosed svojemu sosedu, rekoč: Pridite, poslušajmo, kakšno govorjenje pride od Gospoda! In hodijo k tebi in poslušajo tvoje besede, pa ne delajo po njih . . . in si jim kakor pesem z godbo, ktera se s prijetnim in sladkim glasom poje; tvoje besede poslušajo, pa jih ne dopolnujejo.*

Ali kadar pride kar je prerokovano, takrat bodo zvedeli, da je prerok med njimi bil.“ Taki poslušalci so bili tudi farizejci, so poslušali božjega Zveličarja, pa le, da bi ga bili „v besedi vjeli“. Tacim ne pomaga nič. Dajte jim najboljšega pridigarja na svetu. Poslušali ga bodo, hvalili tudi — poboljšali se pa za las ne bodo. Cestinarji in očitni grešniki so se spokorili, ko so Jezusa pridigovati slišali, prevzetni judovski duhovni in farizejci so trdovratni ostali. Jezus sam jim je pridigoval, tri leta je hodil okrog in sejal, kakor sejalec božjo besedo, ki jo je iz nebes prinesel. S toliko ljubeznjivostjo in prisrčnostjo je govoril, pa nič ni izdalo; videli so čudeže, na njegovo besedo je vihar potihnil, se je morje umirilo, bolniki so ozdraveli, mrtvi oživel; — pa vse zastonj, zato, ker so bili prevzetni. „Prevzetnim se Bog zoperstavlja, ponižnim da gnado.“ Ponižni vse na-se obrne, prevzetni vse na druge obrača. Nobena pridiga ni tako slaba, da bi se ponižni poslušalec ne mogel nič iz nje naučiti. Pa tudi nobena ni tako dobra, da bi prevzetnežu koristila, ker si je noče v prid obrniti. Le druge vidi, sam se ne čuti zadetega. Če pa vendar čuti, je le še bolj hud, mu je preostro, mu brž ni vse tako res; brž gre čez pridigarja, kakor Herod, ki je sv. Janezu glavo dal odsekati, zato ker mu je resnico v obraz povedal, rekoč: „Ni ti dovoljeno!“

Prevzetni poslušalci zoper pridigarja godrnjajo že v cerkvi, jezijo se in zabavljajo potlej zoper njega celo v pričo otrok in poslov in kaj govorijo večkrat po krčmah zoper oznanovaleca besede božje... koliko pohujšanje! — Prišel bo čas, ko bodo spoznali svojo nespamet, spoznali, da ravno ta pridigar, zoper ktereга so godrnjali, „je bil prerok med njimi“, ravno njim od Boga poslan. Tudi njim velja odgovor, ki ga je dal Abraham pogubljenemu bogatinu takrat, ko ga je iz pekla prosil, naj pošlje Lazarja na dom peterim bratom pridigovat in jih poboljšat; odgovoril mu je namreč na tako prošnjo: „Saj imajo Mozesa in preroke, le-te naj poslušajo... Ako pa Mozesa in prerokov ne poslušajo, tudi ne bodo verjeli, ko bi kdo izmed mrtvih vstal.“ (Luk. 16, 29.)

Vsi taki toraj, kateri nočejo poslušati besede božje spoštljivo, pazno in ponižno, so kamenita tla, kjer se le povrhoma kaj prime zrna, do dna srca pa ne gre in o sadu tu ni govorjenja.

III.

Nastane še slednje vprašanje: Kaj pa je storiti po pridigi?

Za tistega, kateri k pridigi ni prišel s pripravljenim in željnim srcem, kateri ni zvesto poslušal in na-se obračal, čegar serce je

pohojena pot, trda skalovina, — za tistega seveda po pridigi nič več dela ne ostane; k večemu more še reči: Danes so pridigar za-me zopet zastonj govorili. Toda tudi za tistega, ki je zvesto poslušal in že v cerkvi na-se obračal, je najmenitniše delo še-le po pridigi; po pridigi se mora še-le prav prava pridiga začeti, po pridigi začne dober poslušalec sam sebi pridigovati. Med pridigo še sam človek ne more dobro vedeti, ali je padlo zrnje na dobro njivo ali ne; to se še-le potlej pokaže, ko začne setev rasti in zoreti, t. j. če začne res po besedi božji živeti.

Kaj je toraj po pridigi storiti?

a) Resnice, ki smo jih v pridigi slišali, se ne smejo pozabiti. Zato jih moramo še potlej večkrat premisliti in si jih tako v srce in v spomin globoko vtisniti. Kakor se mora pri sejanji vsejano seme z brano dobro povleči, tako tudi zrno božje besede ne sme kar na vrhu ostati. Zato so vse hvale vredne one družine, kjer se posamezni, zlasti otroci, poprašujejo, kaj so si iz pridige zapomnili in se o priliki posvarijo, naj se po tem tudi zvesto ravnajo, kar so slišali.

b) Moramo trdno skleniti, da se bomo po prejetem nauku zvesto ravnali. Da bo moglo seme besede božje globoke in močne korenine pognati, ni še zadosti le med pridigo dober sklep storiti, da se bomo po njej ravnali, ampak treba je ta sklep večkrat ponoviti. Kaj pomaga, če te je pridiga tako zelo pretresla, da si bil do solz ginjen ter si takrat v svojem srcu trdno sklenil, drugače živeti; ako se pa pozneje ne zmeniš več ne za besedo božjo, ne za svoj trdni sklep? Potlej se res ni čuditi, da te vsaka skušnjava tako lahko premoti, da *ob času skušnjave odpadeš*? Stori že v nedeljo trdni sklep, ktere družine, ktere nevarnosti se boš ogibal; kaj hočeš v prihodnjem tednu za svojo dušo storiti; pa ta sklep tudi med tednom mnogokrat ponavlja. Sicer bo res tudi pri tebi beseda božja tako malo izdala, kakor setev na preplitvi zemlji, kjer pekoče solnce pred časom vse posmodi.

c) Moramo se truditi in sami sebe premagovati. Brez lastnega hrabrega vojskovanja tudi najboljša pridiga ne bode nič pomagala. Vojskujmo se stanovitno zoper hudobnega duha, ki je že Evo v rajju s tem premagal, da jej je najprej besedo božjo iz srca vzel, rekoč: *Ne bosta umrla ne . . .* Vojskujmo se zoper lastno hudo nagnenje; to bomo pa le tedaj premagali, ako z velikim trudom po besedi božji tako prenaledimo sree, kakor kvas predela moko, ako beseda božja ne ostane na površji našega srca, ampak vsega prešine, pretrese in predela. Vojskujmo se zoper svet in njegovo vabljenje;

kajti Jezus sam pravi, da pri mnogih beseda božja zato nič ne izda, ker „so od skrbi in bogastva in sladnosti življenja zadušeni in ne obrodijo sadu.“ Z veseljem in z ginjenim srcem sprejmo seme božje besede; a kadar ima zrasti in se v svoji lepoti pokazati, oh tedaj se precej pokaže trnje: skrbi, velike skrbi, največ tacih, ki bi jih treba ne bilo; nevošljivost, sovražnost, jeza, maščevalnost; bogastvo, krivica, goljufija, laž; sladnost življenja, nezmerina pijača, nečistost, prejšnji tovariši, zapeljivci itd. — vse to gosto, zbodeče in razraščeno trnje žuga zadušiti rahlo rastlinico, ki je pognala iz žlahtnega semena božje besede. O kristijan, hrabri vojščak Jezusa Kristusa! pogumno stoj, zgrabi ostri meč svete vere, posekaj, odpravi urno zbodeče trnje, da bo mogla beseda božja v tvojem srcu zaželeni sad obroditi.

d) Nad vse pa nam je potrebna milost in pomoč božja, katero si moramo sprositi z gorečo molitvijo. Zastonj je sejanje ter tudi nadaljno obdelovanje in oskrbljevanje setve, ako Bog ne pošilja solnca in ugodnega vremena; zastonj bo tudi naš trud, naše pridigovanje in zastonj vaše prizadevanje, vaše poslušanje, — ako nam Bog ne pošlje svojega obilnega blagoslova iz nebes. Toraj kakor smo prosili pred pridigo sv. Duha za razsvetljenje našega uma, enako ga prosimo po pridigi zopet in zopet za dar moči, da bi mogli to, kar za prav spoznamo, tudi v djanji zvrševati.

Ta trojna dolžnost, ki sem jo vam danes razložil gledé vspešnega poslušanja božje besede, utegne se vam težka zdeti; toda brez tega ne opravite nič, Jezus sam to zahteva od onih, kateri hočejo obilno korist imeti od besede božje, rekoč, da jo poslušajo, jo v dobrem in najboljšem sreju ohranijo in sad obrodijo v potrpljenju! Pač da nekoliko truda, potrpljenja je treba, ako se hoče kdo vredno za pridigo pripraviti, si jo zapomniti, jo v spominu ohraniti — in zlasti vojske je treba — če jo hoče vestno spolnovati in zvesto po njej živeti. Pa ta trud ne bo zastonj, od njega je odvisno naše zveličanje ali pa pogubljenje. To nam pokaže pogled nazaj in naprej. Zgodovina nam priča, da kateri so poslušali in spolnovali besedo božjo, so bili rešeni, drugi pogubljeni; Adam je ponižno sprejel svarilo od Boga — bil je rešen, Kajn ga je predrzno zavrgel — bil je pogubljen; Davida in Ahaba je Bog svaril po preroku; David je ubogal Natana — bil je rešen, Ahab se ni zmenil za svarjenje Elijevo — imel je strašni konec; Petra in Juda Škarjota je Jezus milo

svaril, Peter je bil rešen, Juda zgubljen; Avguštin, ki si je k sreči vzel besedo božjo, je velik svetnik v nebesih, sto in sto drugih, ki se jim je zastonj oznanjala, so v peklu. Obrnimo pa tudi oči v prihodnost: beseda božja je tisti talent, od katerega bomo dajali enkrat odgovor — beseda božja bo naša sodnica. „*Nebo in zemlja*, pravi Jezus (Mat. 24, 35.), *bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.*“ Vse nas bo zapustilo, le beseda božja pojde z nami pred sodnji stol, — ona nam bo odkazala nebeško radost ali pa peklenski ogenj, kakor smo jo čislali. Zatoraj gorjé, gorjé vsim, kateri besedo božjo zanemarjajo, blagor pa vsim, *kteri besedo božjo poslušajo in jo spolnujejo.* (Luk. 11, 28.) Amen.

2. Sejalec.

Luk. 8, 8.

Vvod. Seme v današnjem evangeliji je prineslo različni sad po različnosti zemlje, v katero je bilo padlo. Jezus pa nam po razlaganji evangelijske prilike sam pove, katero je v dušnem oziru to seme in kaj da pomeni; pravi namreč: „*Seme je božja beseda.*“ — Da je beseda božja res rodovitno seme, ki obrodi stoterni sad, ako pade na dobra tla, pričajo nam vsi nebeški prebivalci, ki so nekdanj nam enako kot ljudje na zemlji bivali in besedo božjo s pridom poslušali. Tudi nam vsim zamore to božje seme prinesiti stoterni sad, večno življenje; toda zastonj, brez dela in truda ne, ker „*nebeško kraljestvo silo trpi in ga bodo le silni na-se potegnili.*“

Poglej kmetovalca! Njivo ima, seme ima, obseje njivo in — pospravi potem izrastli sad. Poglej sebe! Tudi ti imaš njivo, ta je tvoje sree; tudi ti imaš seme, to je božja beseda; — še sejaleca ti je potreba, in žlahtni sad bo prirastel na njivi tvojega srea. Kdo bi bil sejalec tvoj? Pokazati ti ga hočem. Sejalec, ki naj njivo tvojega srea leto za letom — do groba obseva s semenom božje besede, je trojen, in sicer: 1. dom, 2. šola, 3. cerkev; in o tem trojnem sejalecu bom govoril ter obračal bom le na take, pri katerih seme pade na dobro zemljo.

Izpeljava. 1. Ubog je človek pri svojem rojstvu, ker je neprijatelj božji, v oblasti satanovi. Kakor hitro pa je prejel zakrament sv. krsta, je po sv. Duhu prerojeno, tako rekoč prestvarjeno tudi njegovo sree v rodovitno njivo, ki je zmožna, sprejemati seme božje

besede za stoterni sad. Za dobro seme je tudi poskrbljeno v sv. kato-
liški cerkvi. Zdaj mu primanjkuje le še sejalec. In tudi tega mu je
Bog dal; očetovi dom, ali bolj primerno rečeno: mati, ki ima v
prvi vrsti skrbeti za odrejo in vzgojo svojih otrok, je kristijanu prvi
taki potrební sejalec. In znano nam je, kako mati seje božjega semena
na njivo srca pri svojem malem; v zibelki še ležečega prekrizuje z
znamenjem sv. križa in milo moli zanj; komaj je dete nekoliko od-
rastlo, že mu pripoveduje o Bogeku, ... uči ga delati sv. križ, ...
uči ga moliti, ... pripoveduje mu o nebesih, ... o angeljčku varhu, ...
pripoveduje mu, ako je dete kaj napačnega storilo ali je neubogljivo,
da se nad takim porednežem Bogek jezi ter mu sreče dal ne bo in
ga tudi v nebesa ne bo vzel itd.

Vidite, to je prva pot, po kateri v rodovitno, po sv. Duhu pre-
rahljano zemljico nedolžnega srca mati seje seme božje besede; kar
je detetovemu nežnemu telesu bilo mleko, to mu je zdaj materni
nauk. In ta materni nauk naj tudi prihaja v podobi mleka, kakor
apostelj govori (I. Kor. 3, 2.), je temelj, podlaga vsim daljnim čed-
nostim, ktere ima roditi in do sadu dozoriti seme božje besede pri
človeku v njegovem zemeljskem življenji. Le poglej v življenje in pre-
pričal se boš! Videl boš dobro mater in dobre otroke, slabo mater
in slabe otroke. In prav po pravici je zdihnil neki imeniten gospod
ter rekel: „Dajte mi dobrih mater in ves svet bode dober.“ — „Kar
mati zamudi, se težko kdaj nadomesti!“ Poglej one postopače in
capine, ki so Bogu v žalost, soseski v nadlogo, državi v sramoto,
sebi v nesrečo — in spoznal boš, da — otroci slabih mater so. Ni
bilo marljivega sejaleca v njihovi prvi mladosti!

2. Otrok odraste in zdaj pride v šolo; ta je drugi sejalec, ki
ima dobrega semena božje besede sejati v šolarjevo srce, da obrodi
stoterni sad. O da bi vsikdar le božjega semena šola sejala v srca
svojih obiskovalcev!

V šoli (tukaj mi je pred očmi le ljudska šola zlasti na deželi)
svetni učitelj podučuje otroka v branji, pisanji, številjenji itd., in mu
v tem kaže pot, po kateri si zamore bistriti svoj um, in si ga po
svojih zmožnostih v resnici tudi bolj ali manj izbistri, da bode enkrat
koristen državljan, dober ud človeške družbe. Veroučitelj pa otroka
napeljuje na pot, po kateri mu bo mogoče postati državljan božjega
kraljestva, ud nebeške družbe izvoljenih božjih. V šoli mu veroučitelj
podaja že bolj tečne hrane, kot je bila ona iz maternih ust v očetovi
hiši; on že bolj globoko in bolj gosto pri svojem sejanji meče seme
božje besede na še dobro njivo otrokovega srca; zdaj v šoli mu ta

kaže Boga v njegovi lepoti . . . visokosti . . . svetosti . . . ; Gospodarja, kteremu smo vsi pokorščino dolžni; začenja mu tudi že nekoliko, bolj in bolj, po stopinjah, odkrivati grdobijo greha . . . nasledek in plačilo greha . . . ; — vedno više in više ga vodi duhoven, da od dne do dne jasneje spozna svoje dolžno spoštovanje do Stvarnika, Odrešenika in Posvečevalca, do trojedinega Boga. Lepo zeleni po tem drugem sejalcu seme božje besede v otrokovem srecu, ki daje veselo upanje do dobrega, stoternega sadu.

Mar ni istina? Po svetu se ozri, predragi! in videl ter spoznal boš v svoje začudenje, kako blag in osrečevalen sejalec je otroku šola, v kateri duhoven in ž njim učitelj skupno sejeta v rahlo in rodovitno, dobro pripravljeno sree otroku dobrega, božjega semena! Nesrečni pa so oni, kateri v šolo h krščanskemu nauku ne prihajajo; pusta zemlja, ledina, celina ostane njim njiva njihovega srca, ki se le težko, težko da preorati in obdelati ter z dobrim semenom obsejati! Veroučitelj bi rad sejal, ali zemlje, njive otrokovega srca mu manjka, in v svojo žalost mora predrago seme božje besede le zaprto imeti v predalu lastnega srca. Kolika škoda! Zato . . . pošiljajte v šolo!

3. Otrok je odrasel, šolo je zapustil, bolj in bolj postaja samostojen. In kaj zdaj? Je li njegova učenost dovršena? daljna verska odgoja od zdaj naprej morebiti nepotrebna? O kaj še! Zdaj, zdaj potrebuje pa tečnega kruha, da se med valovi spridenega sveta in poželjivega srca zgubil in vtopil ne bo. Mleko zdaj ne zadostuje več, treba je močnejše hrane. In tako potrebno močno hrano podaja mu od zdaj naprej tretji sejalec: sv. cerkev. Tukaj v cerkvi se seje po katoliškem duhovnu po različnem potu nebeško seme v srca vernikov; na prižnici v pridigah in krščanskem nauku; zdaj bolj splošno, zdaj bolj posamnim osebam odmerjeno po njihovi potrebi, okoliščinah, stanovih, izobraženosti; zlasti pa sliši lahko vsaki posebej sebi odmerjeni nauk v spovednici, in slednjič temu svojemu sejanju priliva s presveto daritvijo, v kateri ponižno prosi dobrotljivega Gospodarja naših src za dober, stoteren sad božje besede pri svojih poslušalcih, svojih župnijanih. Pač blagor njemu, ki je zvest otrok sv. cerkve! Ona svojega ubogljivega otroka napravi polagoma sebi podobnega . . . enakega; ona je nevesta Kristusova; vsa lepa, brez madeža. In glej, predragi! tej brezmadežni nevesti enak — lep in čist, bodeš postal, ako hočeš zvesto njen glas poslušati; le v nebesa se ozri in ondi ti vera kaže, sodnji dan ti pa tudi tvoje oko pokazalo bode lepoto, katero si more človek s semenom božje besede pridobiti v sv. katoliški cerkvi. O nikar se ne odteguj, ampak zvesto . . .

Konec. Ta je trojni sejalec, ki mora pač slehernemu sejati seme božje besede v srce; ako eden zaostane, drugi, tretji v vrsto ne more. Zatoraj rečem k sklepu: Preljubi poslušalec! Vem, da se še dobro spominjaš in še hraniš v svojem srcu seme, ki so ti ga mati sejali v tvoje srce — morebiti ga sejejo še; oh! nikar, nikar ga ne zabi nikoli, nikar ga ne zakoplji v svojo svojoglavnost! Spominjaj se pogosto veselih ur, ki si jih v šoli pri krščanskem nauku preživel, v katerih si čebelici enako srkal iz duhovnega nauka medú pobožnega življenja! In vedno, vedno ostani zvest sv. katoliški cerkvi, ker ona je, ki seje pravo „seme božje besede“ ...

Janez Kobilica.

Tretja predpepelnična nedelja.

Kako dolgo že!*)

Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja. II. Kor. 6, 2.

Kmaló bodo minuli dnevi šumečega in, Bogu bodi potoženo, pregrešnega razveseljevanja; dnevi, ko marsikdo pozabi, da je kristijan, da je opran s predrago krvjo Jezusovo, pozabi, da svetno veselje hitro mine kot dim, ki se zgubi v zraku. Minuli bodo dnevi, ko jih toliko pozabi na svoj vzvišeni namen ter služijo namesto Bogu, svojemu Stvarniku, rajše svojemu mesu in satanu; dnevi, ko je marsiktera duša zgubila venec nedolžnosti in z njim pravo veselje, pravi mir srca za celo življenje, da, morebiti za celo večnost. Svet se veseli, pa, ko to veselje mine, tedaj še-le marsikdo spozna, kako prazno je posvetno in grešno veselje. Vest se zbudi in mu bridko očita prestopke, vera mu stavi pred dušne oči večne resnice in ubogi človek, ki je mislil vživati nekaljeno veselje, spozna, kako ga je dozdevno veselje goljufalo, namesto srečnega storilo ga je nezmerno nesrečnega. Godi se posvetnjakom kakor Filistejcem, ki so dobili skrinjo zaveze v roko. Ti sovražniki izvoljenega ljudstva božjega so veselja poskakovali, ko so jim vzeli skrinjo zaveze; mislili so, da zdaj

*) To nedeljo se bere škofov list, toraj podamo mesto nedeljskega priložnostni govor za pobožnost sv. rešnjega Telesa, ki se v mnogih cerkvah obhaja zadnje tri pustne dni.

imajo v rokah zastavo popolne sreče in neminljivega veselja. Ko pa je grozna kuga veliko ljudi končala in so njihova mesta zadevale razne nesreče in njih telesa hude bolezni, zdaj so spoznali, da to, kar se jim je zdelo zastava veselja in sreče, je bilo vir nesreče in žalosti. Taka je s pregrešnim veseljem, kterelega svet pustne dni v preobilni meri hoče uživati. Radovanje grešnega sveta se začetkoma zdi sladko; sladkost pa se spremeni v grenko bridkost. Vživanje pregrešnega veselja zaredi v duši grizečega črva in srce napolnuje s smrtnim strupom. Da, svet svojim častilcem v lepem šopku prijetno dišečih cvetlic ponuja — smrtnega strupa.

Minuli bodo ti dnevi goljufivega veselja in pričel se bo sveti resnobi čas. Cerkev se obleče v višnjevo barvo, potrosi s pepelom glavo svojih otrok ter jih opominja, naj se spominjajo smrti in mislijo na minljivost vsega posvetnega. Pelje svoje otroke v puščavo, kaže jim Zveličarja, kako se ostro posti in osramotuje njih hrepenenje po vživanji; iz plesišč pelje jih v samoto, da se zopet zavejo od svoje omame; pelje jih na Oljsko goro in kaže jim Zveličarja do smrti užaljenega, kaže jim tje na Golgato, na goro ljubezni, kjer je postavljen križ, drevo življenja, na katerem visi draga odkupnina. Kaže nam odprte, krvave rane na križu visečega Jezusa, da spoznamo, kam je pregrešno vživanje pripravilo edinorojenega Sina božjega. Tu pod križem se učimo spoznovati velikost naših pregreh; tu gledamo neskončno božjo pravičnost, ki svojemu lastnemu Sinu ni prizanesla zavoljo naših grehov; tu vidimo božje usmiljenje, ki je dalo v smrt lastnega Sina, da bi mi ne bili pogubljeni. Tu gledamo nedolžnega in pravičnega v neizrekljivem trpljenji, tu je nam prekrasno milo odkrita ljubezen Križanega, ki nas je ljubil do smrti. — Ako vse to, kar nam sveta cerkev pred oči stavlja sveti postni čas, grešnika ne pretrese in ga ne more nagniti na pravo pot, ktero je s svojim grehom zapustil, — kaj bi ga še moglo pretresti, kaj bi ga moglo k pobolšanju privabiti, ako ga neskončna ljubezen, ki se nam kaže v prebritkem trpljenji, ne more? Nobenemu drugemu kakor postnemu času se tako ne podajo besede sv. aposteljna Pavla: „*Glejte, zdaj je prijetni čas, glejte, zdaj je dan zveličanja.*“ (II. Kor. 6, 2.) Dvojna luč namreč se prižge našemu dušnemu očesu, ako se pobožno zatopimo v premišljevanje Kristusovega trpljenja. Ta svitla luč nam pokaže zlobnost in hudobijo našega greha, ktera se nam vidi tem več, čem dalje v preteklost obračamo svoje oči: o kako dolgo smo že žalili Boga! Ta svitla luč nam pa tudi kaže neskončno ljubezen božjo, ktera se nam mora zdeti tem bolj genljiva, čem dlje časa ima

že potrpljenje z nami ubozimi grešniki ter čaka našega poboljšanja: o kako dolgo nam že prizanaša ljubezen božja!

O predragi, „že tako dolgo“ smo nehvaležni grešniki in Gospod Bog nam še zmiraj ponuja dneve milosti, „že tako dolgo“ nas kliče k sebi, kliče zastonj! — in vendar iz njegovih ust slišimo še vedno besede zveličanja, besede ljubezni. Že toliko let, že tako dolgo nam ponuja svojo milost, „že tako dolgo“ ga ne poslušamo in milosti njegovih nočemo sprejemati! Kako dolgo nas bo usmiljeni Zveličar še čakal, kako dolgo se mu bomo še ustavljali? Tako dolgo že žalimo Boga, tako dolgo nas išče ljubezen Jezusa — o tem dvojnem „tako dolgo“ hočem danes nekoliko spregovoriti.

I.

Tisuč in tisuč let je zginilo v večnost in nobenega izmed nas še ni bilo na svetu. Nebo je bilo, zemlja je bila, nas pa ni bilo. Šest tisuč let je minulo in kje smo bili mi? Pa božji vsegamogočni previdnosti je dopadlo nas poklicati v življenje. Dal nam je Stvarnik telo, v katerem prebiva neumrjoča, po božji podobi vstvarjena duša; dal nam je um, da njega spoznamo, dal nam je spomin, da se spominjamo njega, ki je večna dobrotà, dal nam je voljo, da njemu služimo, dal nam je srce, da njega ljubimo, dal nam je oči, da gledamo dela njegovega veličanstva, jezik, da bi vedno častili in poveličevali njega, večno svetost in dobroto. Otroci božji smo, stvari njegove smo.

Ali se toraj ne spodobi, da otrok ljubi svojega Očeta, da hlapec služi svojemu Gospodu, stvar svojemu Stvarniku? Zato govori Gospod Bog po preroku Izaiju o vsakem človeku: „*V svojo čast sem ga vstvaril.*“ (Iz. 42, 7.) Iz tega je razvidno, da človeško srce ne najde nikjer in nikdar miru in pokoja, če se ne uda popolnoma Bogu svojemu Gospodu in Stvarniku; kajti vstvarjeno je za Boga in ne za stvari, toraj mu tudi stvari zadostiti, pravega miru dati ne morejo. Ako pa se človek loči od Boga, je podoben udu ločenemu, odrezanemu od telesa, je enak zvezdi, ki je zapustila in zgubila svoj tir. To je dobro spoznalo srce sv. Avgušтина in ga primoralo zaklicati: *Za tebe sem tukaj na svetu, ne pa za stvari, ker nikjer ne najdem počitka ne pokoja, nikjer tolažbe ne miru, kakor v tebi. Kolikor časa sem bil v razprtiji s teboj, sem bil v razprtiji s seboj; kolikor časa sem se bojeval zoper tebe, bil sem ves zmešan, nemiren, nepokojen!*

In vendar se je revno človeško srce po grehu odtrgalo od neskončne božje ljubezni, išče si na svetu stvari, ktera bi zadostila nemirnemu hrepenenju njegovemu; toda zastonj. Kaj pravim, zastonj?

Glejte mlade ljudi, kako so veseli, kako se vidijo srečni: ali mar oni niso zadovoljili po sreči koprnečega srca, akoravno so Boga zapustili? Res je, da se mladi ljudje, ki zvijačnega sveta še ne poznajo, tako radi veselijo sveta in še menijo, da so prav srečni; saj samega veselja ne vedó, kaj bi počeli, da bi leta mladostne vživali. Pa ravno, ker ne pomislijo v svoji dozdevni sreči, kaj delajo, še manj pa hočejo poslušati, kar jim modri svetujejo, se prenaglijo, in zgodi se ne redko, da jih dozdevna sreča mladostnih let pripelje v največo nesrečo. Podobni so otrokom, ki ugledajo na vrtu drevesce z najlepšimi belorudečimi cvetkami napolnjeno. Te cvetice na mladem drevescu otrokom silno dopadajo, z veseljem jih trgajo, vsi srečni se z njimi igrajo, si spletajo vence, se z njimi igrajo; toda cvetje kmalo ovení, venci se poteptajo in drevo stoji prazno, žalostno brez sadu. V posvetni ljubezni, v kateri si nespametna mladina išče sreče brez Boga, nikdar ne bo našla prave sreče.

Kakor mrzla slana mesca majnika posmodi in popari lepe nežne spomladanske cvetlice, tako popari in pokonča posvetna ljubezen brez Boga srečo človeškega srca. Povej, nesrečna duša, si li v taki ljubezni našla zaželjeno srečo? Ah, tvoje srce bilo je poprej božji vrt, zasajen z lepimi cveticami, Bog sam je z veseljem prebival v njem; — pa po pregrešni ljubezni, v kateri si mislila najti pravo srečo, je postalo zanemarjen, opustošen vrt, v katerem raste trnje in plevel; kjer so poprej rastle bele lilije nedolžnosti, modre vijolice ponižnosti, rudeče vrtnice božje ljubezni, zdaj bohotno raste osat; kjer so poprej prebivali angeli božji, zdaj rijejo nečiste živali. Je li to sreča? Sree poprej mirno postane zdaj nemirno, nepokojno in kakor siloviti viharji valove na morji vzdigujejo ter jih sem ter tje premetavajo, tako razburjeno postalo je zdaj tvoje srce. O nespametna mladina, ki upa tukaj, daleč od Boga, najti pravo srečo!

Pa tudi pri drugih stvareh, ktere svet visoko čisla, brez Boga ni najti prave sreče; ne v grehu, v katerem celo marsikdo misli zadostiti svojim željam. Kakor morská voda ne ugasi žeje, ampak jo še pomnoži, še bolj žge in peče, tako pregrešno vživanje ne potolaži želj človeškega srca, ampak še vedno nove vzbuja. Vrzi v to brezno človeškega srca vse zlato in srebro in drage kamne in krone vseh kraljev, vse veselje, vse vživanje, vse ti ga ne bo napolnilo, vse se v njem spremeni v prazne pene in dim, ktereга veter razžene. Kako lepo se v prekrasnih barvah lesketajo milni mehurčki, ktere otroci igraje se spuščajo v zrak; pa zgrabi za tak mehurček, in drugéga nimaš, kot kapljico kalne vode. Tako lepa se posvetna sreča vidi od

daleč, in tako malo zadostuje željam! In to je razumljivo, kajti naše sree je vstvarjeno za Boga, toraj mu nobena druga stvar ne more zadostiti. Ali boš morebiti ti, predragi, dosegel, kar še nikdar noben človek na svetu ni dosegel? Ali boš mar ti brez Boga našel pravo srečo, stalno zadovoljnost, kar se še nikdar nikomur ni posrečilo, kar ljudje na svetu prebivajo? *Pojdi, kamorkoli hočeš, govori Gospod Bog po svojem služabniku sv. Avguštinu, pojdi kamor hočeš, nezvesta duša, in če kje v stvareh najdeš pravi mir, nisem več tvoj Bog!*

Nezapopadljivo je toraj, da človek vendar zapusti Boga, vir vse dobrote, življenja, pravega miru in veselja; da zapusti njega, ki mu je dal življenje, čegar mogočnost je neomejena, da zapusti z grehom Boga, v katerem samem more pravo srečo doseči. Pa če se je že v svoji nespameti odvrnil od Boga, naj bi vsaj precej, ko spozna svojo nesrečo, ko spozna, da mu nobena stvar zadostiti ne more, zopet nazaj k njemu se zatekel in s skesanim srcem ga prosil odpuščenja.

Res so kristijani, kateri ločeni od Boga ne morejo živeti; ki greha na svoji vesti trpeti ne morejo in ne mirujejo poprej, da so s pravim kesanjem v svetem zakramentu zopet se vrnili nazaj k svojemu Stvarniku, da so zopet našli svojega Boga in v njem pravo veselje srca.

Pa koliko jih je tudi, ki so zgubljenemu sinu enaki zapustili svojega dobrega Očeta in se podali proč v ptujo deželo in se za Boga čisto nič ne zmenijo! Obrnili so proč svoje oči od srečne luči, in Bog, pravo življenje človeške duše, je zapustil njihovo srce, katero si je bil pri sv. krstu izvolil v svoje stanovališče. O kako nesrečno je tako življenje; vsa dela so za večnost zgubljena; oni pa zložno dalje grešijo in živijo, kakor bi se jim nič hudega ne moglo prigoditi. In to že tako dolgo!

Predragi! Vstopimo se v duhu pred Jezusa, svojega prihodnjega Sodnika, ki je zdaj tukaj pred nami skrit v presv. Zakramentu in mislimo si, da Jezus, kateri vidi in pozna naša srea do dobrega, vsacega izmed nas izprašuje: „Kako dolgo že grešiš? Kako dolgo živiš brez mene? Pomisli natanko svoje življenje in šteje dni, mesece in leta, kako dolgo je že, da si zapustil mene, svojega Stvarnika, si se ločil od svojega Boga, svojega najboljšega Očeta? da si zapustil pot čednosti in moje ljubezni?“

Kako bomo obstali pri tem izpraševanju?
Kaj boš odgovoril pri tem izpraševanju milovanja vredni, zapeljani mladeneč! Komaj si sicer še-le živeti začel, komaj svet še poznaš, pa že si zapustil Boga in se zlobnemu svetu vrgel v naročje.

Koliko časa je že, kar svoje molitve opuščáš, molitve, katerih si v letih nedolžnosti nikdar nisi upal opustiti? Koliko časa že opuščáš vredno prejemanje svetih zakramentov? Kako dolgo bereš že spodtakljive, pohujšljive knjige, poslušáš z veseljem pohujšljivo govorjenje svojih tovarišev in si iščeš družb, v katerih se ne služi Bogu, ampak satanu, doprinašáš dela teme in imaš veselje nad njimi? Koliko časa je, kar si zgubil mir vesti, kar je proč up in veselje tvojih staršev? Koliko časa že tvoja dobra mati v tihih samotnih urah toči bridke solze zaradi tvojega življenja in te s solznimi očmi priporoča naši ljubi Gospej presvetega Srca? Morebiti ti vest odgovori: Nesrečni! mlad si še, pa že star grešnik; malo, prav malo še-le šteješ let, pa že obilno grehov, kratko je tvoje življenje, pa dolgo že trohniš v grobu svojih pregreh.

In marsikteri hčeri, katero ima slepa ljubezen staršev za nedolžno kot angelja in toraj nič ne čujejo nad njo, vest britko očita: Kje je tvoja nedolžnost, kje je tvoja prejšnja pobožnost, kje je tvoje sree? Glej, dolgo, tako dolgo že ne moreš svojim staršem naravnost pogledati v oči, v tihih trenutkih se moraš sramovati sama pred seboj, svojega srca ne moreš zaupljivo povzdigniti k Bogu. Uboga hči, še tako mlada in vendar že stara grešnica, še tako mlada in že trohniš v grobu, že dolgo angelj tvoj zdihuje: hči, v varstvo meni izročena, upanje moje, veselje moje, je umrla, umrla na duši!

In ti, ki si po božji milosti dospel do let, o katerih sv. pismo pravi, da človeku ne dopadejo, morebiti še hodiš po stari poti pregreh, po poti, ki ne pelje k Bogu, kakošna je bila tvoja mladost, kakošna leta tvoje možke dobe, kakošna so leta sive starosti. O koliko let je zgubljenih v tvojem življenji od prve mladosti do sive starosti; kako dolgo že živiš ločen od Boga, brez Boga?! O to je kaj grozovitega: star človek, star trdovraten grešnik, že na robu groba — in vendar še brez Boga, v kako veliki smrtni nevarnosti je duša tacega nesrečneža!

Upam sicer, predragi, da doslej omenjeno očitiranje izmed vas tukaj zbranih nobenega ne zadeva; pa pritrdili mi bote, ako rečem, da veliko, veliko ljudi na svetu, veliko mladenčev, veliko deklet, veliko sivih starčkov že mnogo, mnogo let žali Boga, mnogo let se ne zmenijo za Boga in zaničujejo vse milosti božje.

Pa tudi med tistimi, ki menijo, da dobro živijo, ki se od vseh teh očitanj ne čutijo zadete, ki vsako leto enkrat svete zakramente prejmejo, ker je že stara navada — ah, koliko izmed onih je morebiti na duši mrtvih, mrtvih že mnogo let. Menijo, da so pošteni, pa

sami sebe ne poznajo in se nočejo spoznati, nikdar prav ne pogledajo v globočino svojega srca. Mislijo, da živijo, pa so mrtvi.

Še celo med onimi, ki se prištevajo med resnično pobožne, ah, koliko jih je, ki so daleč od Boga, daleč od tiste ljubezni, od tiste popolnosti, katero Bog tirja od njih. Kolikokrat so tudi oni nezvesti svojemu Bogu, kolikrat delajo dobro, mislé, da zavoljo Boga pa le bolj iz ljubezni do samih sebe. Mislim, da ne rečem preveč, ako trdim, da tudi v tej vrsti jih je veliko, ki malo, premalo storijo za Boga. Tisuč in tisuč jih opravlja jutranjo molitev, — pa tisuč jih komaj vé po molitvi, kaj so delali, komaj vedó, da so molili. Tisuč jih je pričujočih pri sv. daritvi, pa med tem svetim opravilom je srce in duh poln posvetnih skrbi; tisuč jih je v cerkvi, pa v cerkvi ne mislijo na svojega Zveličarja. Dajejo miloščino, pa ne iz vzvišene-nega namena, ne zavoljo Boga, ampak le bolj iz narurnega usmiljenja, poslušajo pridigo, pa duša vedno spi v spanji mlačnosti, neodločnosti; mislijo, da so utrjeni v čednostih, v ponižnosti, krotkosti, pa le — ene same zoperne besede ne morejo prenesti. Ako vsa ta dobra dela denemo na tehtnico božje pravičnosti, ako jih očistimo vseh nepopolnosti, — o Bog, kako malo ostane dobrega zrna, kako malo dobrega zavoljo Boga storjenega. Njim velja očitanje sv. Duha: „Praviš, bogat sem in obilno premožen in ničesar ne potrebujem, in ne veš, da si reven in usmiljenja vreden, in ubog in slep in nag.“ (Raz. 3, 14.) Praviš, sem krščansko popolnost dosegel, dobrega sem storil zadosti, pa silno se motiš; misliš, da si bogat v srčni ljubezni, pa si reven, je nimaš; meniš, da si oblečen z lepimi čednostmi, pa ti jih pomanjkuje. — Veliko jih stoji v božjem vrtu, pa so drevesa brez sadu!

Da, tako je. Nihče ne more tajiti, da je tako v obče življenje tudi kristijanov, tudi naše življenje. In vendar, ne da bi Gospod Bog v svojem srcu dal posekati suho drevo, ali drevo, ki samo listje rodi, ne pa sadu, dá nam še čas, ponuja nam nove milosti in nam po svoji cerkvi kliče: „Glejte, zdaj je prijetni čas, zdaj je dan zveličanja!“

O da bi prav živo spoznali pomen teh besedi: že tako dolgo sem ločen od Boga, od milosti Jezusove, svojega Odrešenika, že tako dolgo stojim kot nerodovitno drevo v božjem vrtu, že tako dolgo živim, pa tako malo sadu obrodim za večnost.

Mislimo si, da obiščemo jetnika, kateri že deset, dvajset let v temni ječi zdihuje. Stopimo notri in prašajmo ga, kako mu je? In žalostni zdihljej: „O že tako dolgo“ nam bo edini odgovor. In ako

mu zdaj naznanimo: Ubogi revež, zdaj je prišel čas rešitve, prikazal se je dan milosti za-te. S kakšnim nepopisljivim veseljem bo rešeni jetnik naše besede zaslišal; kako se bo radovalo njegovo poprej tako otožno srce!

In mi, ki smo že tako dolgo vkljenjeni v verigah pregreh, že tako dolgo ločeni od pravega solnea pravice, mi bi ostali neobčutljivi in mrzli, ko nam sv. cerkev zopet tako ginljivo dan rešitve, dan milosti božje naznanja, rekoč: „*Glejte, zdaj je prijetni čas, glejte, zdaj je dan zveličanja!*“

II.

Pa premislimo ob kratkem še drugi, še ginljiviši pomen besedi „že tako dolgo“, namreč: že tako dolgo nas kliče milost božja.

Da Bog grešnika kliče, da ga s svojo milostjo vabi k poboljšanju, o tem gotovo nihče dvomiti ne more. Ne, tako nobena mati ne teka za svojim edinim, čez vse ljubljenim detetom; tako ljubeznjivo, tako skrbno, tako stanovitno ga nobena ne išče, kakor išče milost božja zgubljenega grešnika. Zdaj ga vabi z lepo, zdaj mu žuga s hudo. Milo, ko prijazna jutranja zarija, mu zdaj srce obseva, ostro, ko blisk, mu drugikrat srce prešine. V tihih samotnih urah, ko druge strasti molčijo in človek nemoten premišljuje in pregleduje žalostni stan svojega nesrečnega srca, dozdeva se mu, da zasliši milo tožeče očitaje: Zakaj si vendar zapustil Boga, zakaj si se grehu, svetu udal? O kako srečen si bil v srcu, dokler si v nedolžnosti služil Bogu! Kje je zdaj tvoja sreča, kje mir tvojega srca? O, vrni se nazaj k svojemu Očetu!

Glej, predragi, kadar te take misli obhajajo, takrat te k sebi vabi milost božja. — Pa tudi ostro kot blisk je drugikrat misel prešinila tvoje srce: Kaj bi bilo, ko bi zdaj-le, ko bi v teh grehah umrl? In dozdevalo se ti je, da slišiš sodbo ostrega sodnika: „*Poberi se od mene v večni ogenj!*“ Glej, predragi, to je glas milosti božje, koja te kliče nazaj k tvojemu Bogu.

Kdo izmed nas more reči, da še nikdar ni zaslišal v svoji duši enakega, milega ali pa ostrega opomina? Ljubeznjivo se je Bog pretekla leta oziral na nas, da bi nas ganil z milim pogledom, kakor je ganil Petra; in ker se za ta pogled nismo zmenili, je naše srce, kakor nekdanj Pavla, pretresla beseda: Savel, nehvaležni grešnik, kaj me preganjaš? Pa ne samo enkrat, ampak že tako dolgo se Gospod na nas ozira, že tako dolgo nas kliče. Pa marsikdo ni še šel

z dvorišča, ni še zapustil slabih tovaršij, da bi si v britkih solzah prave pokore opral svoje zadolženje in bi prašal s sv. Pavlom: „*Gospod, kaj hočeš, da naj storim?*“ ampak mirno nadaljuje svoje pregrešno življenje, — in vendar milost božja nas je še vedno čakala, čakala do danes. ko nam zopet kliče: Glejte dan zveličanja! O kako nezapodljiva je milost božja, kako neskončno je božje usmiljenje do grešnika!

Dolgo, že tako dolgo ima milost božja potrpljenje in usmiljenje z nami; ni nas zarad naše nezvestobe prepustila ostri pravici, marveč kakor mati svoje dete nosila nas je na svojih rokah, varovala nas je nagle, neprevidene smrti, podaljšala nam je naše življenje, ponujala nam je stoterne priložnosti, da bi se zopet povrnili v naročje svojega najboljšega Očeta. Neskončno usmiljeni Bog ni nehal k nam govoriti po nepokojni vesti, po dobrih prijateljih, po pridigah, da bi se nam dušne oči zopet odprle; poslal nam je srečne, vesele dogodke, da bi nas ti nagnili k njegovi ljubezni; poslal pa nam je tudi razne nadloge, da bi po njih spoznali njegovo vsegamogočno roko, ki je nad nami in nas zamore vsaki dan kaznovati. Vse to, predragi, so bili pripomočki, katerih se je milost božja posluževala, da bi nas zgubljene našla, — to je njen mili glas, ki grešnike kliče, — to roka njena, ki nas je prijela in nad globokim breznom pogubljenja držala, — in to že tako dolgo! — tako dolgo, kakor dolgo smo bili ločeni od Boga. — Da, Jezus Kristus sam je stal pred durmi našega srca in je trkal brez prenehanja in nas prosil, da mu v svojem srcu dajmo stanovališče. Čakal nas je tukaj v zakramentu sv. rešnjega Telesa in nas klical, naj bi se k njemu približali ter je bil vedno pripravljen, studenec svoje presvete krvi odpreti, in ga razliti čez naše srce, da bi ga opral vseh madežev — in to že tako dolgo! In akoravno vsega tega nismo hotli poslušati, nam je dal doživeti še milosti polni čas, čas pokore.

Pa tudi Marija, mati milosti, pribežališče grešnikov, pomočnica v vsaki potrebi, pokrivala nas je s plaščem svoje ljubezni, kakor dobra mati pokriva svojega otroka, da bi ga rešila nevarnosti, ter se je proseč ozirala na svojega božjega Sina, naj nam še prizanese, naj nas še čaka, naj nam da še čas, da se nazaj vrnemo v njegovo božje naročje.

Resnično, predragi, spoznati moramo vpričo nebes in zemlje, da vseh teh pripomočkov se je milost božja nad nami posluževala. Morebiti je kdo tudi med nami, pri katerem je vse te pripomočke poskušala že 10, 20, 30 let — in da mu še zdaj, še ta trenutek ne

dá pravega miru. Kako ginljive so toraj besede „že tako dolgo“, že tako dolgo nas Bog k sebi vabi! Glejmo, predragi, Jezusa v sv. zakramentu pričujočega, kako dolgo nas že k sebi kliče in kako nas posebno te dni vabi k sebi, te dni, ko svet svoje otroke vabi k vživanju; posebno te dni in ves postni čas nas Jezus prosi: Pridite k meni — k meni ne k svetu — vsi, ki ste obteženi in jaz vas bom pokrepčal! Pridite k meni, ki ste spoznali, da svet vas je ogoljufal, da vam ni dal, kar vam je obljuboval. Glejmo posebno sveti postni čas podobo križanega Jezusa, tako dolgo že toži, že tako dolgo z razpetimi rokami nam kliče: Žeja me, žeja me po vašem zveličanju; že tako dolgo vam je odprto moje srce, pripravljeno vas v ljubezni sprejeti. Vrnimo se, predragi, k Gospodu svojemu Bogu, podajmo se v srce našega Gospoda, — grešniki, da nas opere njegova presveta ljubezen, mlačni, da nas vname k večji ljubezni, prebivajmo v Srcu Jezusovem, da bomo po sedanjem trudapolnem življenji v njem počivali vekomaj.

Tebe pa, o mili Jezus, prosim zaradi tvojega presvetega trpljenja, katero si zavoljo nas hotel prestati, tebe prosim, nikar ne nehaj trkati na srce najtrdovratnejših grešnikov, nikar jim ne odtegni svoje milosti, dokler popolnoma njih sre ne premagaš. Nobeno uro, ne po dnevi ne po noči, jim ne daj pokoja, dokler se srce ne omeči in v ljubezni do tebe ne vname. O da bi pač spoznali, da je to prijetni čas, da je to dan zveličanja, da bi spoznali, kako dobrotljiv je Gospod duši, ktera posluša njegov glas, kako dobro je v Gospodovem Srcu počivati sedaj v življenji in po smrti v večnosti. Amen.

Prva postna nedelja.

I. Prva Jezusova beseda na križu.

Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!

Luk. 23, 34.

Prav resne, rekel bi žalostne misli so me obhajale, ko sem vas preteklo sredo z blagoslovljenim pepelom na čelu zaznamenjeval, ter pri vsakem izgovarjal resne besede: „Spomni se, o človek, da si prah in da se boš v prah spremenil!“ — spomni se, da boš umrl! Mislil sem si, ali bo pač ta človek, ki mu zdajle tako resne besede

govorim, še leto in dan preživel ali pa se bodo znabiti že to leto nad njim spolnile besede: Spomni se, o človek, da boš umrl.

Prišli so nekteri še prav majhni, še prav mladi. Lahko bi jim bil kaj družega rekel, n. pr. da so komaj živeti začeli, da lahko še dolgo živijo, da naj bodo le veseli in brez skrbi, zdaj je še-le spomlad se začela zanje, naj ne mislijo na smrt; pa tudi takim sem moral reči: „*Spomni se, o človek, da si prah in se boš spremenil v prah!*“

Prišli so mladi in čvrsti obojnega spola. Lahko bi jim bil rekel, da me veseli, ker jih vidim tako zdrave in močne, da so zdaj v najlepšem cvetju, naj se le še brezskrbno veselijo in ne mislijo še na smrt; pa tako nisem smel, ampak tudi tem vsem sem moral po zapovedi sv. cerkve v spomin klicati besede: „*Spomni se, o človek, da si prah in da se boš spremenil v prah!*“

Tudi starčki so prišli in stare ženice s sivo ali golo glavo; in pri teh se mi je še najbolj milo storilo; mislil sem si: O človek, ti že dolgo živiš; želim ti še mnogo let ali spomni se — posebno ti priletni človek se spomni, da si prah in da se boš spet spremenil v prah!

In gotovo tudi slehernega izmed vas so tako resne misli obhajale, kdorkoli ni kar tje v en dan, temuč s premislikom to lepo cerkveno navado opravil. Sleherni, če si ni v sredo še tega mislil, naj vsaj danes nekoliko postoji in sam sebe opomni: Spomni se, o človek, da boš umrl! Mogoče, da to leto še ne bom ali mogoče je pa tudi, da bom, ker okrog in okrog vidim, da jih mnogo smrt pokosi, ki so bili v mojih letih. Ako pa tudi letos še ne pride na me vrsta, vendar prišla bo gotovo, prišla pred, kakor si mislim. Tukaj na zemlji mi je le malo, malo časa bivati. Kaj mi je tedaj storiti? Na svojo dušo misliti, za večnost skrbeti!

Ravno zdaj je prišel tisti resni čas, ko moramo bolj kakor sicer si k sreči vzeti večnost, ki nas čaka, ko moramo še posebno pokoro delati za svoje brezštevne zmete. K pokori nas kliče sv. cerkev zlasti ta čas. — „*Spreobrnite se k meni iz vsega svojega srca s postom in z jokom in s plakanjem,*“ tako je nekdanj opominjal Bog izraelsko ljudstvo po preroku Joelu (2, 12. i. d.) „*Trobite na trobento na Sijonu, posvečujte post, pokličite srenjo, zberite ljudstvo, posvečujte srenjo, združite vse mlade in stare. Med lopo in oltarjem naj plakajo duhovni, služabniki Gospodovi, in naj rečejo: Zanesi Gospod, zanesi svojemu ljudstvu in ne dajaj svoje lastine v zasmehovanje!*“ Enako nas tudi sv. cerkev v tem času k pokori budi, da bi se tudi

mi skupaj zbirali okrog križa Jezusovega in njegovo trpljenje pre-mišljevali, da bi vsi ginjeni prenovili svoja srca in pri Bogu usmi-ljenje zadobili. Saj ravno zato, da bi se grešna srca omečila in v nemarni grešniki iz spanja prebudili, zato nam sv. cerkev precej na pepelnično sredo v spomin kliče smrt in nam cel postni čas Jezusovo bridko trpljenje pred oči stavi. Kajti ravno Jezusovo trpljenje je za nas tako genljivo, da mora resno premišljevanje njegovo vsako srce prenagniti, ako ni že popolnoma v svetnost zamaknjeno. Z nobeno drugo rečjo si ne upam pri vas toliko opraviti, kakor če zopet ta resni postni čas trpljenje Jezusovo z vami premišlujem. Vendar ne bomo Jezusa po vsem njegovem težavnem trpljenji spremljevali, le gori na Kalvarijo se hočemo v duhu podati, pred Jezusov križ vsako nedeljo se postaviti, ne da bi le gledali, koliko Jezus trpi, temuč da bi slišali, kaj govori.

Ako že pri navadnih umirajočih bolnikih natanko poslušamo vsako besedo, ki jo bo še izrekel predno umrje, kolikanj zvestejše bomo še-le Jezusa poslušali, kaj bo rekel, predno izroči svojo dušo nebeškemu Očetu. Sedem je besedi, ki jih je Jezus s križa govoril. Kakor v vsih njegovih besedah, ktere je v življenju govoril, tako tudi v teh, ktere je na zadnje govoril, se kaže sama krotkost, sama lju-bezen. Jezus moli na križu in njegova molitev je prošnja ljubezni. Jezus obljubuje na križu in njegova obljuba je zagotovljenje ljubezni. Jezus toži na križu in njegova tožba so izdihljeji ljubezni! Jezus na križu vsem govori: govori svojemu nebeškemu Očetu, govori svojim prijateljem in sovražnikom in vsem govori, ki zraven stoje, besede prisrčne ljubezni. In te zadnje Jezusove besede — sedem besedi na križu — bomo v tem postnem času premišljevali in nase obračali.

Za danes ostanimo pri prvi besedi: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!

I.

Ves čas svojega trpljenja je Jezus kaj malo govoril, večidel je le molčal in molčé trpel, kakor jagnje, ki je v mesnico gnano, pa ust ne odpre. Ko so ga krivično tožili, je molčal, tako da ga je še sodnik posvaril, rekoč: „Ali nič ne odgovoriš?“ Ko so ga ven iz mesta na goro Kalvarijo peljali in je mnogo ljudstva za njim iz mesta drlo, vpilo in razgrajalo, preklinjalo, je Jezus molčal, le Jeruzalemskim ženam, ki so ga milo objokovale, je odgovoril: „*Ne jokajte se nad menoj, ampak nad seboj in svojimi otroci!*“ In potem gre spet molčé dalje proti Kalvariji. Že ga slačijo, na križ pribijajo, križ po koncu

postavijo: neizmerne, nepopisljive bolečine Jezus trpi — pa molči. Njegovo telo je vse oslabiljeno od prevelikega trpljenja, ki ga je prestal po noči in zjutraj in potlej po strašnem potu in zdaj ga pa še grozovito na križ pribijejo, da visi med nebom in zemljo, — kakor se gane, se mu bolečine ponovijo, rane razširijo. Pa pri vsem on molči! Je res *kakor jagnje, ki ga v mesnico peljajo, pa ust ne odpre.*

Slednjič pa vendar odpre svoja usta! Kaj ga je pač nagnilo k govorjenju? On gleda z visocega križa dol na tla in koga vidi? Svoje sovražnike, svoje tožnike, svoje krivične sodnike, nečloveške rabeljne, otrpnene jude, našuntane nejevernike, kateri se iz njega norca delajo, njegovo sveto kri z nogami teptajo. Zavoljo teh zdaj spregovori prvo besedo na križu. In kaj pravi, kaj govori? On moli, moli za svoje sovražnike! Pa kaj prosi za nje nebeškega Očeta? Ali znabiti, da bi ogenj iz nebes padel in vse preganjavce končal, kakor je nekdanj Elija klical? Ali da bi divje zveri prišle in požrle zasramovalce, kakor je nekdanj Elizej klical, da sta dva medveda štirideset razposajenih dečkov raztrgala, ker so se iz častitljivega starčka norčevali, ali pa da bi se zemlja odprla ter požrla morilce, kakor je nekdanj požrla Datona in Abirona? Oh ne, Jezus ne kliče kazni iz nebes, ne prosi maščevanja. On jih izgovarja in prosi odpuščanje zanje, rekoč: „*Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!*“

Kje je srce, da bi ga ta prva Jezusova beseda ne genila? Kje je kristijan, ki ima še kako jezo v srcu, da bi je precej ne pozabil? Le pomisli, kolika krivica se je zgodila Jezusu? Po nedolžnem so ga tožili, krivo pričali zoper njega, nedolžnega so k smrti obsodili! In glej, vse tiste, ki so k njegovi smrti pripomogli, vidi zdaj, če ne s človeškim pa z božjim očesom. Vidi neusmiljene vojake, ki so na vrt prišli ponj z baklami, kolmi in drugim orožjem ter so zvezanega v mesto pripeljali; vojake, ki so pred njega poklekovali, zasmehljivo mu zausnice dajali, v njegovo sveto obličje pljuvali; vojake, ki so ga od enega sodnika do družega vlačili in suvali, ki so ga k stebru privezali in topli, ki so iz ostrega trnja krono spletli in mu jo na glavo nabili. Vidi krivične sodnike, med njimi Pilata, ki si je hinavsko roke umil pa z največo krivico vest očrnil. Vidi rabeljne, ki so mu noge in roke tako neusmiljeno z žebli prebili; vidi vse ljudstvo, ki je kričalo: „križaj ga, križaj ga! smrti je vreden! Baraba nam spusti! Jezusa pa križaj!“ Vidi jih in sliši jih, ki mu še zdaj ne dajo miru, katerim se še zdaj ne smili: zijala mu kažejo, preklinjajo in zasramujejo ga ter kličejo: „Aha, kako zdaj tempelj božji podiraš in ga v treh dneh zopet sozidaš; ako si Sin božji, stopi s križa;

drugim je pomagal, sam sebi ne more“ itd. Iz tisoč hudobnih grl sliši le peklenko krohotanje, preklinovanje in zasramovanje! To vse vidi in sliši, in kaj stori Jezus? Oh, njegova ljubezen je brez konca! Njegova ljubezen mu zakriva vse hudobije, kakor bi jih ne videl. Kakor bi bil slep za morilce, vidi pod križem le duše, ki jih ljubi, duše, ki so po njegovi podobi vstvarjene, duše, zavoljo katerih je nebesa zapustil, za ktere bo zdaj umrl, da bi jih odrešil. Njegova ljubezen izgovarja grehe teh nesrečnih duš: *Oče, odpusti jim!* Kakor bi hotel reči: Oče, pozabi vse, kar so mi storili in kar mi še bodo prizadeli, kakor bi se ne bilo zgodilo. Oče, saj nočeš smrti grešnika, temuč, da se spokori in živi, vekomaj pri tebi živi. Oče, odpusti jim, nikar jih še ne kliči s sveta, da bi jih pogubil; daj jim marveč še časa, da se spokorijo, da se bodo tudi oni, čeravno zdaj moji najhujši sovražniki, pri tebi z menoj veselili. Oh, moj Oče, imej usmiljenje, imej potrpljenje, saj ne spoznajo, saj ne vedó, kaj delajo, daj, da bodo spoznali svojo vnebovpijočo krivico in se poboljšali! Saj so slepi, ne poznajo mene, ne vedo, da sem tvoj edinorojeni Sin — Oče, odpusti jim!

Kristijani! ali si morete še večo ljubezen misliti? Tri leta je učil, hodil po svoji domači deželi od kraja do kraja tri leta: kdor je hotel njegov nauk slišati, ga je lahko slišal; toliko čudežev je med njimi storil, mrtve oživiljal, bolnike ozdravljaj, lačne čudovito nasitel, vihar na morji z besedo ustavil itd. in tako pokazal, da je res živi Bog. Lahko bi ga bili spoznali, lahko bi bili vedeli, kaj delajo! Pa trdovratni ga nalašč niso hotli spoznati. — In vendar jih v nepopisljivi ljubezni mili Jezus izgovarja, pozabi na vse to, in da bi jim nebeški Oče lože prizanesel, kiče: *saj ne vedó, kaj delajo!*

II.

Ali je pač mogoče, da bi bil tak klic zastonj, da bi bila taka molitev neuslišana? Nikakor ne. Le nekaj ur pozneje, ko je Jezus tako molil, jih je bilo že mnogo, ki so se skesano na prsi trkali, in po njegovi smrti se jih je na tisoče spreobrnilo, in kjerkoli in kadarkoli se kak grešnik spokori in zgubljeno gnado zopet zadobi, se to zgodi le zavoljo Jezusovega zaslužjenja, zavoljo Jezusove priprošnje.

Zakaj ne smemo si misliti, da je takrat molil le za tiste jude, ki so pri njegovi smrti bili in ga križali ali pomagali ga križati, prosil je takrat tudi za nas. Ali kdo izmed nas sme po pravici reči, da ni tudi kriv krvi Pravičnega? Ali nismo tudi mi krivi, niso tudi

naši grehi krivi, da je Jezus toliko moral trpeti? Ah, njegova ljubezen obsega vse čase, vse ljudi na svetu in vse zmoté slehernega človeka je na-se vzel, za nje trpel in za vse, oh, za vse je na križu klical: *Oče, odpusti jim!*

Ako te, žalostna duša, obupnost navdaja, kadar se spominjaš svojih tolikih grehov, ako se prestrašiš in se ti milo stori, da si tako dolgo — oh predolgo, tako hudo — oh prebudo svojega Boga žalil, ako pomišljuješ, ali ti je Gospod vse, vse odpustil — o potolaži se, poglej na križ, poglej nedolžno Jagnje na križu, tudi za-te kliče in prosi odpuščanja: Oče, odpusti mu, saj ni vedel, kaj dela, zdaj spozna, zdaj tako obžaluje! Oh, Oče, odpusti mu! In ta molitev za odpuščanje ni samo enkrat prišla iz Jezusovega srca, Jezus ni samo enkrat klical proti nebu: Oče, odpusti jim! temuč ta prošnja za odpuščanje se ponavlja ves čas do konca dni in se razlega po nebeških širjavah. Tudi zdaj še ne neha prositi nebeškega Očeta za nas uboge grešnike, kakor piše sv. apostelj Janez (I. 2, 1.): „*Moji otročiči! to vam pišem, da ne grešite. Ako je pa kdo grešil, imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega, in On je sprava za naše grehe.*“ Pri vsaki daritvi sv. maše, ko se ponavlja spomin njegove smrti na križu, Jezus na novo kliče: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo! Kristijan, ki si že zapustil lužo smrtnih grehov in se vsega skesano spovedal, ali te nič ne gine, ali se ne boš nič razveselil, ko vidiš, kako se dá Jezus pri sv. maši povzdigniti, kako proti nebu kliče: „Oče, odpusti jim!“ — Nasproti pa, ti zanikerni grešnik, ki ne misliš še nehati, ki boš spet to velikonoč zastonj k spovedi prišel, ali te nič ne pretrese, ali te kar nič ne presune, ko vidiš pri povzdigovanju Jezusa, kako tudi za-te kliče: Oče, odpusti mu, saj ne vé kaj dela! Ali se ne boš nič prestrašil? Jezus sicer prosi za te, da bi ti bilo še življenje podaljšano, da bi k spoznanju prišel; ali pomisli, koliko časa že prosi za-te: varuj, varuj, da se ne naveliča, da te ne zapusti! Tudi levemu razbojniku so veljale te besede — Oče, odpusti — pa mu niso pomagale, ker je trdovraten ostal; kako dolgo boš še ti Jezusa na križ pribijal? — Da bi ne vedel, kaj delaš, s tem se ne boš mogel izgovarjati.

Ko je Peter prvokrat pridigoval, se jih je tri tisoč od tistih, za ktere je Jezus molil, spreobrnilo. Kakšna pa je bila njegova pridiga? Kar naravnost jim je povedal: „*Vi ste svetega in pravičnega zatajili in ste prosili, da naj se vam ubijavec dá. Začetnika življenja pa ste umorili.*“ Zraven pa jih vendar izgovarja in pristavi: „*Bratje, vem, da ste iz nevednosti storili, kakor tudi vaši poglavarji!*“ Ko

bi pa zdaj sv. Peter začel nam pridigovati, kaj bi rekel, kako nas bi izgovarjal? Rekel bi: Vi sicer niste judje, kristijani ste, ali vendar ste že mnogokrat križali Jezusa in mnogo jih je, ki sem hodijo v cerkev, pa ne nehajo Jezusa križati. Svoje sodeželane sem sicer nekdanj izgovarjal, vas pa ne morem izgovarjati, ne morem reči, da ne veste, kaj delate. Ali je res, ti nečisti vasovalec in vasovalka, da ne veš, kaj delaš? Kolikrat si še slišal (slišala), da z nečistostjo (naj bodo že radovoljne misli in želje, grde besede, očitna ali skrivna dela) Jezusa do nazega slačiš ter na križ pribijaš. Ti nisi v stanu reči, da ne veš, kaj delaš; dobro veš, da smrtni greh delaš. In ko bi ti tvoj zapeljivec desetkrat rekel, da nečistost ni greh, ti jest stokrat zakličem, da nečistost je eden največih grehov, da zavoljo nečistosti jih je največ pogubljenih. Ali moreš reči, ti nezmerni pijanec, da ne veš, kaj delaš? Kadar si že ves pijan, res, da ne veš, kaj si — da si namreč izdajalec Jezusov; ali kdo je kriv, da ne veš? kadar si spet trezen, pri pameti, tedaj dobro veš, kaj delaš, da Jezusa na križ pribijaš, da smrtni greh delaš, kolikorkrat v pijanosti pamet zgubiš in se v neumno živino spremeniš! In tako si tudi v drugih zapovedih dovolj podučen, da se ne moreš izgovarjati, da ne veš. Ako pa nisi, imaš priložnost in dolžnost se podučiti.

Zatoraj nikar se ne moti, mnogo jih je pod križem stalo, za ktere je Jezus molil: Oče, odpusti jim, — ali nebeški Oče jim ni odpustil in jim ni mogel odpustiti, zato ker niso hotli svoje hudobije spoznati, ker so trdovratni ostali. In nobenemu ne more odpustiti, kogar ni še volja, premagovati se, zapustiti greh; ker je najsvetejši, ljubi sicer grešnika, sovraži pa greh, in če se grešnik od svojega greha ločiti noče, mu sam Bog ne more pomagati, ker mu je prosto voljo dal, ne more mu odpustiti, ako ne spolni vseh pet reči, ki so za pokoro potrebne. Jezusova prošnja pri Očetu je zastoj zanj, kakor je bila zastoj za trdovratne Jude.

Prva Jezusova beseda na križu je tedaj polna tolažbe za sporne grešnike; ko bi bili še toliko grešili, vse jim bo odpuščeno, ako se s skesanim srcem na pravo pot vrnejo! On jim nič več ne očita, še izgovarja jih, tolaži jih, kakor je nekdanj na zemlji tolažil tiste, ki jim je grehe odpustil, rekoč: *Bodi potolažen sin, — hči! tvoji grehi so ti odpuščeni*, samo to je pa vselej pristavil zraven: ali glej, da ne boš več grešil (a)! — Ali kakor je tolažilno za vse skesane grešnike, ki imajo res voljo se poboljšati, tako strašno pa je za vse tiste, ki se nič ne prizadevajo, da bi bili boljši, ki k spovedi pridejo, ker je navada, kakor bi šli vsako leto enkrat ali dvakrat tlako

delat, pa se za las ne poboljšajo, ostanejo stari pijanci, kvantavci, preklinjevalci, pobijavci itd. Za take Jezus zastoj kliče pri daritvi sv. maše k Očetu: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo! Za take so zastoj vse pridige, vse prošnje in opominjevanja: zaslepljeni so; imajo oči, pa ne vidijo, imajo ušesa, pa ne slišijo: oni res ne vedó, kaj delajo; pa so nalašč gluhi, da ne slišijo, so nalašč slepi, da ne vidijo, nalašč neumni, da ne vedó, kaj delajo. Jezusova prošnja jim toraj ne more pomagati. Toda gorjé jim, ako se o pravem času ne zavejo, o pravem času k spoznanju ne pridejo, da bi vedeli, kaj delajo. Enkrat, če pred ne, na zadnjo uro, se jim bo že vest zbudila, da bodo tudi vedeli, kaj so delali, pa znabiti takrat ne bodo več vedeli, kaj delajo: glava bo zmešana, ne bodo vedeli, ali se spovedujejo ali kaj; pred niso hotli vedeti, kaj delajo, zdaj pa povedati ne bodo mogli, kaj so delali; bodo žalostni, pa ne bodo vedeli zakaj, ali zavoljo svojih grehov ali zavoljo bolezní in ne bodo več vedeli, kaj bi storili, kako bi se še spokorili. In lahko se zgodi, da, ko pridejo k sodbi, tudi Jezus ne bo hotel vedeti zanje: „*Poberite se od mene, ne poznam vas!*“

Kristijani moji! Ko se boste zdaj za velikonočno spoved pripravili, nikar naj nobeden ne misli, da so to otročje igráče. Kdor skesano vse opravi, ni v stanu tacega greha povedati, da bi ne dobil odpuščanja. Vsak spovednik je pod smrtnim grehom zavezan dati odvezo, ako je le prepričan, da ima grešnik kesanje in trdni sklep, ako je prepričan, da bo pustil greh. Ako pa kdo hoče v starih hudobijah ostati kakor pred, naj raje doma ostane, je škoda njegovega in spovednikovega truda.

Bog daj, da bi nobenemu ne bila v sodbo in pogubljenje, temuč vsim v tolažbo in zveličanje prva Jezusova beseda: „*Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!*“

Pa vem, da bo spet kdo rekel, da preostro govorim. Kdor noče, mu je vse preveč; saj so taki poslušalci še Jezusu očitali, rekoč: „*To govorjenje je trdo in kdo ga more poslušati?*“ (Jan. 6, 61.) Pa kdor ima ušesa, zmiraj lahko sliši, da imam vselej dvojni glas: blagor in gorjé! Kakor Jezus moj učenik, tako tudi jaz na dve strani kličem, za eno stran imam besedo „blagor“, za drugo besedo „gorjé!“ Kakor moj učenik Jezus, tako bom tudi jaz do zadnjega izdihljeja nedolžnim in spokornim dušam klical z veselím glasom: Blagor vam! Trdovratnim grešnikom (grešnicam) bom pa zmiraj klical, dokler se

z zgubljenim sinom ne povrnejo na pravo pot: Gorjé vam, gorjé vam! Noben nečistnik, pijanec, preklinjevalec, goljuf, ubijalec, sovražnik... ne pojde v nebeško kraljestvo, ako se ne spokori. Tako bom zmiraj govoril na prižnici, v spovednici ali kjerkoli bo treba, ko bi imel življenje dati. Vi pa imate prosto voljo, storite, kar hočete; toda s tem se nobeden ne bo mogel izgovarjati, da ne vé, kaj dela: kar kdo seje, to bo žel. Amen.

2. Priprava k pokori.

Tedaj je bil Jezus od Duha v puščavo peljan. Mat. 4, 1.

V 13. poglavju svojega sv. evangelija poroča sv. evangelist Lukež, da nekega dne, ko je bil Jezus v sredi učencev svojih in velike ukaželjne množice, počil je glas, da se je Siloamski stolp podrl in osemnajst ljudi podsul. Tedaj je Zveličar povzel besedo in dejal: „*Menite li, da so bili oni, na ktere je Siloamski stolp padel in jih pobil, krivičnejši, kakor vsi ljudje, ki v Jeruzalemu prebivajo? Povem vam, da ne; ampak, če se ne spokorite, bote ravno tako poginili.*“ (Luk. 13, 4. 5.) Hotel je reči, neprevidoma in kadar se ne bote nadejali, vas bo smrt pobrala, in če se ne spokorite, kaj bo z vami? K pokori je vse opominjal.

Povedal je pa tudi to priliko: „*Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu, in je prišel sadu na njem iskat, in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej, tri leta je, kar hodim iskat sadu na tem figovem drevesu in ga ne najdem; posekaj ga tedaj, čemu še prostor jemlje? On pa je odgovoril in dejal: Gospod, še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim, če kje sad obrodi; če pa ne, boš ga potlej posekal.*“ (Luk. 13, 6—9.) — Mar nisi ti to figovo drevo, ki raste v vrtu sv. cerkve, pa sadu nikoli ne obrodi? Prilika Zveličarjeva te k pokori opominja.

Vprav tako, kakor nje božji ustanovitelj, ravna sv. mati cerkev. Nephnehoma in neutrudoma opominja svoje verne otroke k pokori. Vsak praznik, vsako nedeljo, vsak dan to delo opravlja; vsaka pridiga, vsaka spoved, slednja beseda matere cerkve na to meri, da bi se spokorili.

Toda v tem času štiridesetdnevnega posta opravlja to poglavitno delo svoje še nekako silnejše ter ga po raznovrstnih obredih svojih in po zapovedi posta označuje kot preresen čas pokorjenja.

Otročiči preskrbne matere, zaslišite nje glas ter spoznavši žalostno svoje dušno stanje in gnani po vesti svoji sklenite spokoriti se! Hočem vam danes po besedah: „*Jezus je bil od Duha v puščavo peljan*“ razkladati pripravo k pokori.

I. Pokora je prenovljenje ali, če hočete, ozdravljenje znotranjega človeka, tedaj prevažno podvzetje, obstoječe iz petih delov, kateri so: izpraševanje vesti, kesanje, sklep ne več grešiti, spoved in zadostovanje ali pokora. Čem važnejše je delo, tem natančneje priprave nanj potrebuješ.

Uči se od rokodelca! Kovač pripravljaje se na delo svoje, vpiha oglje, zažene meh, tehta železo; pisar si pripravi popir, poskuša pero; godec ubira strune; mornar razpenja jadra. Tedaj o pripravi najprej! —

Tedaj je bil Jezus od Duha v puščavo peljan. Duh je bil Jezusa v puščavo peljal; ne hudobni, vražji duh, ampak božji sveti Duh. Tudi tebe naj pelje sv. Duh v deželo in puščavo sv. pokore! On te mora vneti in razgreti; on te do spoznanja tvojih hudobij in napačnosti tvoje pripeljati. Če te ne bo njegova luč razsvetila in njegova milost omečila, ne boš se nikoli spokoril, kajti še izvedel in spoznal ne boš, da si pokore potreben. Zatoraj je brez vse mere nespametno besedovanje: Imam časa, spokoriti se — še dovolj! Zdaj, ko mi mladosti rožice cvetó in ko morem vživati brezskrbno življenje v lepem venci svojih prijateljev, se še ne bom pokoril; pač pa tedaj, ko me bote starost in bolezen opominjali konca in smrti, tedaj pač!

Sirotica! kdo ti je porok, da boš takrat prejel milost sv. Duha, ki jo zdaj zametuješ, — in zaslišal njegov klic, ki ga zdaj preslišuješ! „*Danes, ko slišite, tako govori sv. Duh, njegov glas, ne zatrdite svojih src. Štirideset let sem imel težavo s tem rodом in sem dejal: oni se vedno v srcu motijo, in niso spoznali mojih potov. — Prisegel sem v svoji jezi, da ne pojdejo v moj pokoj*“ (ne bodo uživali mojega miru!). Če te božji Duh štirideset let vabi in kliče, štirideset let, to je skoraj ves čas življenja tvojega, meniš li, da te bo še eno-štirideseto leto vabil in klical, to je o koncu tvojega življenja? Vedi, da tedaj bo šlo solnce božje milosti za goro, mrak bo prišel čez te in noč te bo obdala, in z mrakom in nočjo obup! V spominu imej šesto krščansko resnico: Da je milost božja k zveličanju potrebna, ali pa, kar je eno in isto: Da je milost božja k pokori potrebna!

II. Če te je resnična volja spokoriti se, idi za Jezusom v puščavo!

Tedaj je bil Jezus od Duha v puščavo peljan. V puščavi ni hiš, ni ljudi, tedaj tudi ni govorjenja, in petja ne in tovaršije ne. V puščavi je vse tiho. Tam ni polja, da bi se obdelovalo, ni mlinov, da bi mleli, ognjišč ne, da bi na njih plapolal jed in hrano mehčeči ogenj. Le zemlja je pod teboj in solnce nad teboj, in vetrovi so tvoji tovariši, zvezde na nebu tvoje sestrice. V taki puščavi je bival Zve-ličar štirideset dni in štirideset noči. Ves ta čas ni z živo dušo spregovoril, pogovarjal pa se je s svojim Očetom v nebesih; duh njegov se je povzdigoval v premilo nebeško domovino. Ves ta čas ni ne jedel in ne pil. Jed in pijača ste mu bili: spolniti voljo svojega nebeškega Očeta; jed in pijača ste mu bili: premišljevatí delo človeškega odrešenja; pred njegovim duhom so bili učenci, ki jih bo izbral, aposteljini, ki jih bo izvolil, množice, ki jih bo učil, bolniki, ki jih bo ozdravljaj, trpljenje grozno, smrtna otožnost na Oljski gori, verige, vezi, zaušnice, bič, trnjeva krona, težki križ, mati sladka in premila, ki jo bo moral zapustiti, neskončno zapuščanje; z eno besedo: ves čin odrešenja.

To je bilo njegovo podvzetje: odrešenje tvoje. Na to delo se je pripravljaj. Tvoje delo pa je spokorjenje. Pripravljaj se nanj! Idi z Jezusom v puščavo!

To pa razumeš, da, ako se ti veleva iti v puščavo, ima to velevanje le duševni pomen. Vsaj svojih zapustiti ne moreš, svojemu poslu odpovedati se in križema rok držati ne smeš; od česa bi tudi živel? Kako tedaj hočeš iti v puščavo in bivati ondi? Poslušaj, kako!

Pesem prelepa o popotniku ti je znana. Popotnik potuje čez hribe in doline, gleda lepi svet, po tratih pisani cvet, srečuje ljudi vse povsod, pa si zapoje: „Jaz tujec nikogar ne poznam, in v sredi ljudi povsod sem sam.“ Da, v sredi ljudi biti samemu: to je skrivnost puščavskega življenja. — Kar se ti zdi skrivnostno in tedaj nemogoče, naj ti pojasnim še z drugo primeró.

Poglej si mlin in mlinarja. Kakšen nemir in vrišč in ropot ti je v mlinu! Po strugi voda dere in se zaganja šumeča in bobneča v kolesa, ki se vrté in škripajo tako silno, da se ves mlin potresa; in v mlinu mlinska kamenja in vretena tako vrščéč svoje delo opravljajo, da svoje lastne besede skoraj ne slišiš. Nevajenemu takega nemira ni mogoče govoriti, še manj pa spatí. Mlinar pa spi sladko; in le, ko bi kolesa zastala, probudil bi se. Mir ga vzbudi, nemir ga v spanje zaziblje. Ni li nemir v mlinu podoben nemiru vsakdanjega življenja?

In če je temu tako, ali nam ni mogoče nečimernosti vsakdanjega življenja prezirati, kakor da bi jih ne bilo?

Prav v tem smislu piše sv. apostelj Pavel: „*To tedaj rečem, bratje: Čas je kratek, tedaj naj bodo tudi, kateri imajo žene, kakor da jih ne bi imeli; in kateri jokajo, kakor da ne bi jokali; in kateri se veselé, kakor da se ne bi veselili; in kateri kupujejo, kakor da ne bi imeli; in kateri uživajo ta svet, kakor da ga ne bi uživali; ker podoba tega sveta preide.*“ (I. Kor. 7, 29—31.) Če te besede apostolske na sé obrneš ter jih z ozirom na sklep svoj, spokoriti se, premisliš, bodo se nekako tako glasile: Daj slovo vsaki reči in pa vsaki stvari, ki te slepi, da samega sebe spoznati ne moreš, in ki je vzrok, da, zaničujoč zapovedi božje in cerkvene, pregrešno živiš in svoj cilj in konec, zveličati se, preziraš.

Tovaršij se izogibaj! Motijo te in te begajo in prouzročajo, da si ves v zemeljsko zamišljen. Dolgih pogovorov se varuj! Večidel žalijo Boga in bližnjega, in kdor veliko govori, ta se tudi gotovo veliko z besedo pregreši.

Prepovedane zaveze razderi, naj velja, kar hoče! celo nemogoče je, spokoriti se, dokler nisi popolnoma prost in samega sebe gospodar. Kletev opusti. Kletev je lepih slovenskih dežela velika sramota. Kdor kolne, vraga časti in preklinjevalci ne bodo videli nebeškega kraljestva.

Krivic se boj in ako si jo storil, jo popravi! In zdaj pridi in štiridesetdnevni post porabi vestno v pobožno spokorno molitev in v resno premišljevanje svojega dušnega stanja. Potem se bo zgodilo, da se boš ves in takoj spremenil; in božja služba, ki ti je bila do zdaj zoperna, bo ti ljuba, božji zaukazi ti bodo sladko breme in pokorjenje, ki si se ga tolikanj bal, ti bo milo in prijetno!

V puščavi boš živel in Bog se bo s teboj pogovarjal; sv. Duh te bo razsvetil, ti spokorni pot pokazal in te s svojo milostjo podpiral. Kakšna sreča!

Ne boj se! Nikar ne misli, da tako tvoje bivanje v puščavi bi zaviralo tvoje časno blagostanje. Nikakor ne, temveč pospeševalo ga bo. Ti boš mirnejši, tvoje srce bo veselejše, tvoje ime čistejše, tvoja hiša poštenejša, tvoji otroci pokorniši, tvoja žena skrbnejša in ljubeznivejša, vse tvoje dejanje in nehanje bo polno božjega blagoslova.

III. Če te je resnična volja spokoriti se, idi z Jezusom v puščavo in posti se!

Post je glavni pripomoček k pokori. Sv. cerkev, vodjena v vseh svojih zaukazih od sv. Duha, štiridesetdnevnega posta ni vpeljala in zaukazala le kot zgolj spomin na Zveličarjev post v puščavi, temveč

vpeljala ga je in svojim vernim naložila vsled besede Gospodove: „*Ako kdo hoče za menoj priti, naj samega sebe zataji.*“ (Mat. 16, 24.)

Preljubi, to je stališče, s katerega se morajo zavračevati vsi ugovori zoper post. — „Naj jem, kedar hočem, naj jem, kar hočem, da le imam in da mi diši in se mi prileže.“ — Tako in enako nemodro besedovanje čuješ v krčmi, v mestih, v posvetnih shajališčih; in morda si bil že tu in tam zaničevan in zasmehovan, ko si se postni dan v svetni družbi zadovoljal s kosom kruha in kupico vina.

Ne moti se! Resnica je ta in stvar se ima tako: Če besedo Jezusovo sprejmeš: Kdor hoče moj učenec biti, naj samega sebe zataji, moraš sprejeti tudi postno zapoved, če pa zavržeš post, moraš tudi zavreči besedo evangeljsko in zapoved evangeljsko o zatajevanji samega sebe. — Tega te tvoja pamet uči — na njo se sklicujem!

Post je sredstvo zatajevanja, zatajevanje je pa sredstvo in del pokore; iz tega sledi neovrgljivo, da, kdor ni voljen posta, tudi ni voljen pokore.

Poslušaj cerkev, ki moli na pepelnico pri sv. maši in te uči: „*Dodeli nam, o Gospod! naj si s postom vstanovimo tabor krščanske vojske, da nam pride zoper duševno zlobnost vojskujočim se zdržnost na pomoč*“ (Feria cin.); in danes prvo postno nedeljo: „*Štiridesetdanskega posta začetno daritev slovesno opravljamo ter te prosimo, o Gospod! da, ko se zdržujemo mesnih jedi, naj se zdržimo tudi škodljivih veselíc.*“

Skušnja vseh časov nas uči, da spasení ljudje še vsakdanjemu delu niso prav kos, kako bi bili večnemu?

Prebiraj življenje svetnikov in svetnic božjih. Ne boš ga našel v celej knjigi spokornika svetnika, ki bi brez posta ali delo spokorjenja pričel, ali pa brez posta dela spokorjenja opravljal in dokončal.

Zatoraj posti se z Jezusom! Posti se v mislih, v željah, v besedah, posti se gledé jedi in pijače. Ves ta postni čas, izvzemši nedelje, najej se le enkrat in sicer opoludne do sitega; in če je postava cerkvena v tvojem kraji taka, tvegaj se tudi mesnih jedil.

In če boš tako storil, prešinil in prevzel te bo spokorni duh, posvetni duh te bo zapustil in v Jezusovi sladki družbi se boš razveseljeval!

Kdo izmed vas, preljubi, ne bi vedel prelepe in pretolažljive prilike o zgubljenem sinu?! Na pamet jo vsi znate. Prva polovica nje se takole glasi:

„Neki človek je imel dva sina, in mlajši izmed njiju je rekel očetu: Oče, daj mi del blaga, kateri mene tiče. In jima je razdelil premoženje. In malo dni potlej je mlajši sin vse pobral ter se je podal v daljno deželo, in je tam zapravil svoje premoženje z razuzdanim življenjem. Potem pa, ko je bil vse zapravil, nastala je velika lakota v tisti deželi, in začel je pomanjkanje trpeti. In je šel in se pridružil nekemu meščanu tiste dežele. In ta ga je poslal na svojo pristavo svinje past. In je želel svoj trebuh napolniti z luščinami, ktere so svinje jedle; in nihče mu jih ni dal. Šel je pa sam v sé, in je dejal: Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilno kruha, jaz pa tukaj lakote poginjam! Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče grešil sem!“ (Luk. 15.) Opazuj, da post in lakota sta zgubljenega sina vzdramila, da je spoznal neskončno dušno revščino. O ti zgubljeni sin, o ti zgubljena hči! Glej pot, ki te pelje k pokori! Glej pot, ki te pelje k Očetu! Hodi to pot! Amen.

J. Bohinec.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

12. Čuječi hlapci. (Luk. 15, 35—38.)

Vaše ledje naj bo opasano in svetila goreča v vaših rokah; in vi bodite enaki ljudem, kteri čakajo svojega gospoda, kdaj se bo vrnil od ženitnine, da mu, kadar pride in potrka, zdajci odpró. — Blagor tistim hlapcem, ktere Gospod, kadar pride, čuječe najde! Resnično vam povem, da se bo opasal in jih bo k miži posadil in bo pristopil ter jim stregel. — In ako pride ob drugi straži in ako ob tretji straži pride, in jih tako najde, blagor tistim hlapcem!

Iz raznih okoliščin človeškega življenja si je naš nebeški Učenik volil svoje prekrasne prilike, s kterimi je pojasnoval svoje vzvišene nauke. Tukaj vidimo prelepo podobo dobrih in zvestih služabnikov pa preljubeznjivega gospoda, ki jim poplača postrežljivo službo tako, da bi jim lepše ne mogel.

Oglejmo si najprej služabnike. Jako slab služabnik bi bil tak, kteremu je treba vedno zapovedovati, vsako reč posebej ukazovati, ktereга je treba vedno klicati in iskati za postrežbo. Nasproti pa so hlapci v pričujoči priliki prekrasen izgled dobrega služabnika, ki ima sploh takrat najlepšo priliko pokazati svojo vrlost, kadar pričakuje svojega gospoda. „Opasano ledje“ pomeni delavnost, ker pri judih je bilo treba široko spodnje oblačilo nekoliko vzdigniti in prepasati, kadar se je kdo težkega dela lotil ali na potovanje odpravljal. Hlapci

toraj niso mislili na počitek ali spanje, ampak kako bi urno postregli gospodu, kakor hitro pride. V ta namen imajo že tudi pripravljena svetila v rokah; vse je prižgano, da bi se le za trenutek ne bilo treba muditi gospodu pred stanovanjem ali da bi bil kakorkoli obtežen njegov prihod: le na to še čakajo, kdaj bo potrkal. Tako pa ne čakajo le samo nekoliko trenutkov, ampak tako dolgo, da gospod pride, ko bi tudi prišel še-le o polnoči ali še pozneje (ob drugi ali tretji straži).

Poglejmo pa še tudi gospoda teh hlapcev. Nehoté nam pride na misel pregovor: „Kakoršni posli, tak gospodar.“ Kako jim lepo poplačuje ljubezen z ljubeznijo! — Za dobrega posla je že veliko poplačilo to, ako je gospod zadovoljen z njegovo postrežbo, ako ga nekoliko pohvali; v čast si šteje, ako kterikrat kaj boljšega dobi z gospodove mize, kaj pa še-le, če sme z gospodom pri eni mizi sedeti, če tudi na zadnjem prostori. To pa je neslišano, kar nam prilika pové, da gospod posadi služabnika na svoj sedež k svoji mizi in mu sam streže! Ali more gospod še večo čast, večo ljubezen skazati svojemu hlapcu? Če vé kdo, naj pové, kako.

Lahko nam je po tem vvodu umeti in razlagati pomen te tolikanj tolažilne prilike.

Gospod je Jezus Kristus; hlapci so učenci njegovi, sploh zvesti, sveti kristijani po raznih stanovih. — Svetilnice pomenijo stan opravičenja in posvečujoče milosti. Ta prenaredi srce človekovo, da je svitlo, lépo in prijetno stanovanje za Gospoda. Opasana ledja pomenijo pravo krščansko pobožnost in svetost ter dobra dela; kajti za nebesa ni družega opasanja kakor čednosti. Prihod gospodov od ženitnine je prihod Jezusa Kristusa po njegovem preveselem vnebohodu. Ta prihod je zlasti dvojen: ob zadnji uri in na sodnji dan. Nočne straže tu pomenijo življenje človeško z raznimi težavami in skušnjavami. Judje so po zgledu družih tedanjih narodov noč delili v štiri dele po tri ure, in so prve tri ure imenovali prvo stražo itd. Tako se tudi človeško življenje sploh lahko deli v štiri dele: v dobo otroško, mladeniško, možko in starostno. In prav primerno je, da prilika prve straže kar nič ne omeni, ker otrokom se še ni treba opasovati, ne morejo še sami svetila prižigati: ako Gospod pride v tej dobi, jih nedolžne najde! Pozneje pa se je treba vojskovati, čuti vedno, in vedno se pripravljati, ker si človek le en trenutek ni svest prihoda Gospodovega, — svoje smrti. Blagor toraj vsakemu, ki je zmir čuječ, zmir v milosti božji, obložen z dobrimi deli in olepšan s čednostmi! Blagor mu, kateri ni nikoli zadremal ali zaspal v dremoto smrtnega greha! Blagor tudi tistemu, kateri se je o pravem času predramil — spokoril, kajti prilika sploh pravi: „Blagor tistim hlapcem, ktere gospod, kadar pride, čuječe najde.“ In ravno v tem je glavni nauk in opomin te prilike: da bi bili zmiraj pripravljeni!

Da bi bili pa res čuječi in pripravljeni, nam prilika v kratkih besedah sicer, a krasno pred oči stavi nezmerno povračilo zvestega službovanja. Povračilo, kterega se ima nadjati sleherni zvesti služabnik božji, je nebeška gostija, — večno zveličanje, kjer bo stoterno povrneno vse, kar je ljubezen in zvestoba tukaj na zemlji svojemu

Gospodu storila. Učenci so bili nekdanj opasani, zdaj se opaše Učenik; služabniki so nekdanj stregli Gospodu v revežih in nagih in trpečih na duši in telesu, zdaj pa jim on streže ter jih razveseljuje kot svoje preljube goste in svate nebeške ženitnine! (Dalje prih.)

Pogled na slovstvo.

1. Cvetje za vrto sv. Frančiška. Mesečni list za verno slovensko ljudstvo, zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška. Letnik V. str. 384 vel. osm. — Pod spretnim vodstvom marljivega o. Stanislava Škrabca je tudi letos ta časnik jako vrlo deloval za duhovni blagor našega naroda. Za male soldke (70 kr.) podal je vernemu čitatelju 24 pol jako dragocene duševne hrane. Izmed daljših spisov imenujemo: „Sv. Bonaventure, cerkv. učenika serafinskega življenje in dela“; „Čudeži, ki so se godili po smrti sv. očeta Frančiška“; „Izreki, modri sveti, prerokovanja, zamaknjenosti in sveta smrt brata Egidija“; „Odpustki rimskih postaj“; „Iz obrednika Tretjega Reda“ . . . Zlasti zanimljiva v tem letniku so bila dokaj natančna misijonska naznanila ter sporočila o blagoviti delavnosti katoliških verooznanovalcev po raznih krajih sveta. In vse to podaja vredništvo v jako lepi slovenščini, a vendar tako prosti, da je razumljiva tudi preprostem težaku. — Vredništvo vabi k naročevanju na VI. letnik, ter med drugim napoveduje, da bo l. 1885. „Cvetje“ zaradi obhajanja tisočletnice smrti slavnega blagovestnika sv. Metoda v prvi vrsti posvečeno sv. Cirilu in Metodu ter da bo obširneje govorilo o Slovanih in njih pokristijanjenji, pa o prevelicah zaslugah teh svetnikov za naš rod in jezik. Tudi natančniša poročila bo „Cvetje“ prinašalo to leto o Velehradu in slovesnostih, ki se bodo letos tam obhajale. — Po vsem, kar je ta mesečni list vže storil v duhovno korist našega ljudstva, ga mi prav toplo, toplo priporočamo čč. gg. duhovnim pastirjem, jih proseč, naj bi prav pridno med našim prostim narodom razširjali „Cvetje“, ker s tem bodo ohranili pa vtrjevali med ljudstvom krščanskega duha, katoliško svest! — Naročnina za VI. letnik (70 kr.) pošilja se opravištvu „Cvetja“ v Gorici. A. Z.

2. Jezičnik. Knjiga Slovenska v XVIII. veku. Spisal J. Marn. XXII. leto. V Ljubljani. Natisnil in založil Rud. Milic 1884. 82 str. m. čvet. — To je vže dvaindvajseto letoletno darilo našega občespoštovanega, za prvi blagor slovenskega naroda nevtrudno delajočega pisatelja. V tem spisu gosp. profesor razgrinja pred našimi očmi domače slovstveno delovanje osemnajstega stoletja, kazoč nam petdeset pisateljev one dobe (izmed katerih je 42 duhovnikov). O vsacem izvemo kaj malega iz njegovega življenja, naštevajo se nam knjižna dela vsakterega z natančnim ter izvirnim naslovom, podaja nam pisatelj iz posameznih knjig veče ali manjše odlomke v izvirni pisavi ter sodbo o vsakterem delu prepušča čitatelju. Gotovo največa objektivnost! Kot kaj posebnega se nam pokazuje v tem veku, da se pisatelji slovenski niso pečali edino le s pobožnimi predmeti, kakor prejšnja stoletja, ampak vže tudi z jezikom samim, in da tudi deželnim stanovom v korist dajo knjig na svetlo. Delali so toraj ti pisatelji minulega stoletja res za vero in omiko! V predgovoru gosp. pisatelj izreka željo, naj bi tudi dandanes in zanaprej slovenskemu narodu in njega voditeljem pa pisateljem bilo geslo „Virtuti et Musis“. Bog daj!

Sicer je gosp. profesor letos v „Učiteljskem Tovarišu“ pričel vže obravnavati „Knjigo Slovensko“ v XIX. veku, a upamo, da s tem ne bo konec mičnih knjižic; ampak kakor je Jezičnikov duhovni oče pred par leti obhajal petindvajsetletnico svojega učiteljevanja, tako naj nam je prilika, leta 1887. se veseliti petindvajsetletnice njegovega vrlega sinka „Jezičnika“!

Nekaj malega eksemplarov ravno opisane gosp. Marnove knjige je dobiti v „Katoliški Bukvarni“ po 60 kr. iztis. A. Z.